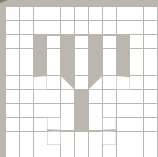

Sitni tisak

upute za katalogizaciju

NACIONALNA I
SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

Rujan, 2012.

Sitni tisak

upute za katalogizaciju
u bibliografskom formatu MARC 21,
izdanje 1999. - 13. verzija dopuna

Izradile:

Tanja Buzina i Dubravka Salaj Pušić

Nakladnik:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Za nakladnika:

Dunja Seiter-Šverko

Stručna redakcija:

Elia Ekinović-Micak, Elza Erdelji, Sonja Pigac Ljubi, Mirjana Vujić

Grafičko oblikovanje:

Goran Hasanec

ISBN 978-953-500-108-9

SADRŽAJ

1 Uvod / 6

2 Katalogizacija / 6

2.1 Zbirni opis / 7

2.2 Opis serijskih publikacija / 20

2.3 Opis omeđenih publikacija / 40

3 Potpuni primjeri opisa / 58

4 Literatura / 67

1 UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu prikuplja, obrađuje, pohranjuje i daje na korištenje sitni tisak kao posebnu zbirku. Građa za zbirku sitnog tiska izdvaja se iz obveznog primjerka koji stiže u Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu.

Sitni tisak u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici sustavno se počeo obrađivati 1998. godine. Građa je smještena u zatvorenom spremištu na zajedničkoj signaturi (HST), a može se koristiti u čitaonici časopisa.

Sitnim tiskom naziva se knjižnična građa uglavnom reklamnog, informativnog ili propagandnog sadržaja nastala u svrhu privremene uporabljivosti i aktualnosti. Građa obuhvaćena sitnim tiskom u pravilu je maloga opsega, nestandardnog formata i neujednačenog dizajna, namijenjena uporabi u specifične, trenutno aktualne svrhe.

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u zbirku sitnog tiska uključuju se brošure, leci, presavici, prospekti, adresari, zidni i džepni kalendari, kratki oglasi i priopćenja, obavijesti, katalozi, vodiči, koncertni, kazališni i drugi programi, tiskanice i obrasci, različite vrste karata, cjenici, jelovnici, recepti, propagandni materijali političkih i drugih kampanja, čestitke, razglednice, plakati, zidni i džepni kalendari, knjižne oznake, naljepnice, molitvenici, slikovnice s malo ili bez teksta, bojanke, nastavni materijali od prvog do četvrtog razreda osnovne škole (radne bilježnice, vježbenice, testovi, radne mape i sl.).

Sitnim tiskom obuhvaćen je i dio sive literature. Odnosi se na stručno-znanstvene sadržaje koji se distribuiraju izvan uobičajenih izdavačko-knjižarskih kanala, npr. izvještaje s projekata, prezentacije, priloge, sažetke, zaključke sa skupova.

Osim navedene građe, u sitni tisak uključene su i neke vrste serijskih i omeđenih publikacija.

2 KATALOGIZACIJA

Građa unutar zbirke sitnog tiska po svojem je obliku i sadržaju vrlo raznolika te je i način obrade primjeren vrsti građe.

Građa koja nema podatke potrebne za katalogizaciju prema standardima za kataložni opis knjižnične građe, opisuje se zbirno.

Za serijske i omeđene publikacije izrađuje se skraćeni kataložni zapis koji sadrži elemente potrebne za identifikaciju publikacije.

Upute su namijenjene katalogizaciji sitnog tiska u NSK, ali mogu se primijeniti i u drugim knjižnicama.

2.1 ZBIRNI OPIS

Za sitni tisak (pozivnice, brošure, leci, prospekti, čestitke i sl.) izrađuje se zbirni opis u kojemu je građa organizirana prema određenim sadržajnim ili formalnim kriterijima.

Zbirni opis ne primjenjuje se za serijske publikacije niti za dio omeđenih publikacija.

Zbirni je opis način katalogizacije umjetnim združivanjem više fizički i nakladnički nepovezanih jedinica građe s kojima se postupa kao s jednom cjelinom.

Takav način opisa omogućuje identifikaciju i pristup građi kojoj nedostaju bibliografski podaci za pojedinačni opis (naslov, autor, mjesto izdavanja, nakladnik, godina izdavanja).

Pojedinačne jedinice građe fizički su objedinjene u jednu ili više mapa koje čine manju zbirku. Građu povezuje neki zajednički element, npr. sadržaj, ustanova, događaj, proces itd. Jednim kataložnim zapisom opisuje se cijela zbirka koja može biti okupljena prema različitim kriterijima, npr.:

- tema/sadržaj (npr. zaštita okoliša, predizborna kampanja, kazališni festival)
- porijeklo (građa koja potječe od istog prijašnjeg vlasnika; ustanove ili pojedinca)
- autor (osoba, obitelj, korporativno tijelo)

Zbirnim opisom katalogizira se vizualna građa (plakati, razglednice, dijapozitivi), tekstualna građa (leci, tiskanice, programi), raznovrsna građa¹.

Zapisi nisu namjenjeni preuzimanju.

Prednosti zbirnog opisa:

- uključivanjem u sustav bibliografske kontrole građa postaje dostupna korisnicima
- informacije o građi koja je okupljena u takvu umjetno stvorenu zbirku potpunije su nego informacije o pojedinačnom primjerku unutar zbirke
- omogućeno je pretraživanje po naslovu i predmetu (slobodno oblikovanim odrednicama)
- omogućen je brži opis većih količina građe.

---

1 Engl. *mixed materials*

Elementi podataka i polja bibliografskog formata MARC 21² za zbirni opis

O=Obavezno OP=Obavezno ako je primjenjivo N=Nije obavezno				
UVODNO POLJE		O		napomena
KONTROLNA POLJA (00X)				
001, 003, 005	Kontrolna polja	O		generiraju se sistemski
008	Elementi podataka nepromjenljive duljine	O		
POLJA KODIRANIH PODATAKA (0XX)				
035	Sistemska kontrolna broj	O		generira se sistemski
040	Izvor katalogizacije	O		
042	Kôd autentikacije	O	croatica	Unosi se samo u zapise izrađene u NSK
080	Broj UDK	O	unosi se opća pomoćna oznaka za oblik (0.067)	
POLJA ZA NASLOV I OSTALA SRODNA POLJA				
245	Podatak o naslovu	O	unosi se u uglatu zagradu	
IZDAVANJE, RASPAČAVANJE				
260	Izdavanje, itd.	O		
MATERIJALNI OPIS				
300	Materijalni opis	O		
NAPOMENE				
500, 520	Napomene	O		
530, 506, 561	Napomene	N		
POLJA PREDMETNIH ODREDNICA				
653	Pojam u kazalu - slobodno oblikovan	O		
ELEKTRONIČKA LOKACIJA I PRISTUP				
856	Elektronička lokacija i pristup	N		
POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU				
998	Kreator zapisa i datum	O		

NP – polje nije ponovljivo ; P – polje je ponovljivo

2 Nazivi polja i potpolja hrvatski su prijevod bibliografskog formata MARC 21 koji se koristi u knjižničnom programu *Aleph*.

UVODNO POLJE (NP)

Uvodno polje je prvo u bibliografskom zapisu. Polje je obavezno i nije ponovljivo.

00-04 Duljina zapisa

Generira se sistemski.

05 Status zapisa

n - nov

c - ispravljen ili revidiran (mijenja se sistemski)

06 Vrsta zapisa

Kôd se koristi prema vrsti građe koja prevladava u zbirci.

a - tekstualna građa

Kôd "a" koristi se kada se u zbirci nalazi istovrsna, tekstualna građa, npr. leci, pozivnice, prospekti, tiskanice.

g – projicirani medij (vizualna građa)

Kôd "g" koristi se kada se u zbirci nalazi istovrsna, vizualna građa koja je namijenjena uporabi pomoću nekog tehničkog uređaja, npr. videosnimke, dijapozitivi.

k - dvodimenzionalna grafika koja se ne projicira (vizualna građa)

Kôd "k" koristi se kada se u zbirci nalazi istovrsna, vizualna građa, npr. plakati, razglednice, fotografije.

p - raznovrsna građa

Kôd "p" koristi se kada zbirka sadrži različite vrste građe, npr. tekstualnu tiskanu građu, vizualnu građu, elektroničku građu.

07 Bibliografska razina

c - zbirka

Zbirka je skupina građe stvorena umjetnim združivanjem više fizički i nakladnički nepovezanih jedinica građe koje se opisuju kao jedna cjelina (bibliografska jedinica).

08 Vrsta kontrole

^ - nije određena

09 Shema kodiranih znakova

a - UCS/Unicode

10 Broj indikatora

2 - Generira se sistemski.

11 Broj oznake potpolja

2 - Generira se sistemski.

12-16 Početna adresa podataka

Generira se sistemski.

17 Razina kodiranja

^ - potpuna razina

18 Oblik kataložnog opisa

i - uključena ISBD interpunkcija

19 Razina zapisa za višedijelnu građu

^ - nije navedeno ili se ne primjenjuje

20 Duljina dijela duljine polja

4 - Generira se sistemski.

21 Duljina dijela mjesta početnog znaka

5 - Generira se sistemski.

22 Duljina dijela određenog implementacijom

0 - Generira se sistemski.

23 Nije određeno

0 - Generira se sistemski.

KONTROLNA POLJA

001 - Kontrolni broj (NP) - generira se sistemski

003 - Identifikator kontrolnog broja (NP) - generira se sistemski

005 - Datum i vrijeme zadnje izmjene (NP) - generira se sistemski

008 Elementi podataka nepromjenjive duljine (NP)

Polje 008 određeno je kodovima za vrstu zapisa i bibliografsku razinu u uvodnom polju (mjesto znaka 06/07). Polje je obavezno i nije ponovljivo. Sadrži opće kodirane podatke o samom zapisu i posebne bibliografske podatke o opisivanoj jedinici. Elementi podataka određeni su mjestom. Sva mjesta koja imaju određenu vrijednost moraju biti popunjena, a na nekima je dozvoljena uporaba znaka za popunjavanje (|). Mjesta koja nemaju određenu vrijednost označena su znakom za prazninu (^). Mjesta znakova od 18 do 34 razlikuju se s obzirom na vrstu građe; ostala su mjesta zajednička svim vrstama građe.

008 - Raznovrsna građa (Uvodno polje/06 - p)

Za zbirni opis građe koriste se najčešće elementi podataka za raznovrsnu građu.

00 - 05 Datum unosa u datoteku

Generira se sistemski.

06 Vrsta godine

i - Od-do godine zbirke

Odnosi se na raspon godina izdavanja pojedinih jedinica unutar zbirke (najranija i najkasnija godina).
primjeri

008/06: i

008/07-10: 2001

008/11-14: 2005

260 ##\$c 2001-2005.

008/07-10: 200u
 008/11-14: 2010
 260 ##\$c[200?]-2010.

Ako su svi dijelovi izišli u jednoj godini, unosi se ista godina u 07-10 i 11-14.

primjer

008/06: i
 008/07-10: 2009
 008/11-14: 2009
 260 ##\$c 2009.

k - Raspon godina većeg dijela zbirke

Odnosi se na raspon godina izdavanja **većine** jedinica unutar zbirke (najranija i najkasnija godina). Ako je većina jedinica izišla u jednoj godini, unosi se ista godina u 07-10 i 11-14.

primjer

008/06: k
 008/07-10: 2000
 008/11-14: 2010
 260 ##\$c 2000-2010.

07 - 10 Godina 1 - najranija godina

Godina je ista kao i početna godina izlaženja u polju 260\$c.

Kôd "u" unosi se kada se točna godina ne može sa sigurnošću utvrditi.

11 - 14 Godina 2 - završna godina

Godina je ista kao i završna godina izlaženja u polju 260\$c.

Kôd "u" unosi se kada se točna godina ne može sa sigurnošću utvrditi.

15 - 17 Mjesto (zemlja) izdavanja, proizvodnje ili izvođenja

Određuje se prema sjedištu nakladnika cijele ili većeg dijela zbirke. Kôd se odabire s popisa dostupnog na: <http://www.loc.gov/marc/countries/>. Kôd za Hrvatsku je "ci". Kada zbirka sadrži građu čiji su nakladnici u više zemalja, u padajućem se izborniku odabire među ponuđenim MARC kodovima kôd "vp". Polje 044 ne unosi se.

18 - 22 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)

23 Oblik jedinice građe

| - ne kodira se

Zbirka sadrži više različitih oblika jedinice građe.

24 - 34 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)

35 - 37 Jezik

Upisuje se kôd za prevladavajući jezik koji se odabire među ponuđenim MARC kodovima. Kôd za hrvatski jezik je „hrv“. Kada zbirka sadrži građu na više jezika unosi se kod „mul“. Polje 041 ne unosi se.

Popis svih kodova dostupan je na <http://www.loc.gov/marc/languages/>.

38 Izmijenjen zapis

| - ne kodira se

39 Izvor katalogizacije

^ - nacionalno bibliografsko središte

Koristi se za zapise izrađene u NSK.

d – drugo

Koristi se za zapise izrađene u drugim knjižnicama

008 Vizualna građa (Uvodno polje/06 – k, g)³

Kada zbirka sadrži istovrsnu građu: „dvodimenzionalna grafika koja se ne projicira“ (uvodno polje/06-k) ili „projicirani medij“ (uvodno polje/06-g) u polje 008 unose se elementi podataka nepromjenljive duljine - Vizualna građa. Koristi se za opis plakata, razglednica, dijapozitiva, videosnimaka itd.

18 - 20 Trajanje filmova i videosnimaka

||| - ne kodira se

21 Nije određeno; sadrži prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)**22 Korisnici kojima je građa namijenjena**

| - ne kodira se

23 - 27 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)**28 Službena publikacija**

| - ne kodira se

29 Oblik jedinice građe

| – ne kodira se

30 - 32 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)**33 Vrsta**

n – grafički prikaz

o – memo kartica

r – realije

s – dijapozitiv

w – igračka

z – drugo

Kôd “z” koristi se za opis plakata, razglednica, fotografija.

34 Tehnika

n – ne primjenjuje se

35 - 37 Jezik

Za vizualnu građu koja nema zvučnog niti tekstualnog sadržaja koristi se kôd „zxx“ – nije jezični sadržaj.

³ Navedena su samo mjesta znakova od 18 do 34 - specifična za navedenu vrstu građe.

008 Knjige (Uvodno polje/06 – a: tekstualna građa)

Kada zbirka sadrži istovrsnu, tekstualnu građu – u polje 008 unose se elementi podataka nepromjenljive duljine – Knjige. Koristi se za zbirni opis letaka, tiskanica, programa, pozivnica itd.

18 - 21 Ilustracije

| - ne kodira se

22 Korisnici kojima je građa namijenjena

| - ne kodira se

23 Oblik jedinice građe

^ - niti jedan od navedenih

24 - 27 Narav sadržaja djela

^ - narav sadržaja nije navedena

Kôd „^“ se koristi za zbirni opis letaka, tiskanica, programa, pozivnica.

c - katalozi

f - priručnici

r - imenici

5 - kalendari

6 - stripovi / crtani romani

28 Službena publikacija

| - ne kodira se

29 Publikacija s konferencije

| - ne kodira se

30 Spomenica

| - ne kodira se

31 Kazalo

| - ne kodira se

32 Nije određeno ; sadrži prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)**33 Književna vrsta**

| - ne kodira se

34 Biografija

| - ne kodira se

POLJA KODIRANIH PODATAKA**035 Sistemski kontrolni broj (P)**

035 ## \$a Sistemski kontrolni broj (P)

035 ## \$9 Sistemski kontrolni broj iz prethodnog/ih sustava (P)

Polje se generira sistemski.

040 Izvor katalogizacije (NP)

Obavezno i neponovljivo polje koje sadrži podatke o središtu koje katalogizira, prenosi u strojno čitljiv oblik ili prepravlja zapis. Kôd za Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu je HR-ZaNSK.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolja

\$a izvorno kataložno središte (NP)

\$b jezik katalogizacije (NP)

Uvijek je hrvatski jezik.

\$c ustanova koja prenosi (bilježi) zapis u strojno čitljiv oblik (NP)

\$d ustanova koja mijenja zapis (P)

\$e pravila za opis (P)

Uvijek je „ppiak“.

primjer

040##\$aHR-ZaNSK\$bhrv\$cHR-ZaNSK\$epiak

MARC Code List for Organizations s popisom kodova dostupan je na: <http://www.loc.gov/marc/organizations>.

042 Kôd autentikacije (NP)

Polje označava pripadnost zbirki Croatica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolje

\$a kôd autentikacije (P)

primjer

042##\$acroatica

080 Broj Univerzalne decimalne klasifikacije (P)

U svaki se zapis na mjesto UDK broja unosi samo opća pomoćna oznaka za oblik (0.067) kojom se objedinjuje sva građa u zbirci sitnog tiska.

Indikatori

1. indikator: vrsta izdanja

^ - nema podataka

2. indikator : nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

\$a broj UDK (NP)

\$2 identifikator izdanja (NP)

Identifikator izdanja koje se koristi u NSK je MRF 1998.

primjer

080##\$a(0.067)\$2MRF 1998.

POLJA ZA NASLOV I OSTALA SRODNA POLJA**245 Podatak o naslovu (NP)**

Naslov oblikuje katalogizator tako da opisuje zbirku prema nekom zajedničkom elementu kao što je porijeklo, tema/predmet ili događaj. U podnaslov se može unijeti i podatak koji pojašnjava naslov ili navodi vrstu građe koju zbirka sadrži, npr. katalozi, plakati.

Naslov i podnaslov(i) navode se u uglatoj zagradi⁴ na hrvatskom jeziku.

Indikatori

1. indikator : sporedna kataložna jedinica za naslov

0 - nema sporedne kataložne jedinice

Naslov nije sporedna kataložna jedinica (zapis nema polja 100, 110, 111).

2. indikator : znakovi koji se isključuju iz redanja

0 - nema znakova koji se isključuju iz redanja

Potpolja

\$a naslov (NP)

\$b drugi podaci vezani uz naslov (podnaslov) (NP)

primjeri: naslov se izvodi prema temi/predmetu koju zbirka sadrži

24500\$a[Hrvatski gradovi i otoci] : \$b[razglednice]

24500\$a[Medvednica]

primjeri: naslov se izvodi prema događaju

24500\$a[Zagrebdox] : \$b[filmski festival]

24500\$a[Međunarodni festival kazališta lutaka]

primjeri: naslov se izvodi prema tijelu odgovornom za objavljivanje građe

24500\$a[Galerija Sebastian] : \$b[katalozi]

24500\$a[Sveučilišni računski centar] : \$b[plakati, pozivnice, programi]

IZDAVANJE, RASPAČAVANJE**260 Izdavanje, raspačavanje itd. (P)**

Kada zbirka sadrži građu samo jednog nakladnika, navodi se njegovo sjedište i naziv. Ako zbirka okuplja građu različitih nakladnika i mjesta izdavanja ili mjesto izdavanja i nakladnik nisu poznati, navodi se samo podatak o godini.

Navodi se najranija i završna godina izdavanja građe koju zbirka sadrži. Ako se godina ne može sa sigurnošću utvrditi, navodi se u uglatoj zagradi. Godina/e navedene u poljima 008 i 260 moraju se podudarati.

Indikatori

1. indikator : redosljed podataka o izdavanju

^ - ne primjenjuje se

2. indikator

^ - nije određen

⁴ Podaci koji pripadaju različitim potpoljima unose se svaki u svoju uglatu zagradu.

Potpolja

Ša mjesto izdavanja, raspačavanja (P)

Šb naziv nakladnika, raspačavatelja (P)

Šc datum izdavanja, raspačavanja (P)

primjer: zbirka sadrži građu jednog nakladnika

260##\$aZagreb :\$bZagrebački velesajam, \$c2008.

primjer: zbirka sadrži građu različitih nakladnika koji imaju različita sjedišta

260##\$c[199?]-2002.

MATERIJALNI OPIS

300 Materijalni opis (P)

Izrađuje se jedinstveni opis za sve jedinice građe okupljene u zajedničkoj zbirci. U potpolju Ša navodi se odgovarajuća posebna oznaka građe (najčešće "mapa"). U okrugloj se zagradi može navesti podatak o opsegu (broj jedinica koje mapa sadrži). Podatak o drugim materijalnim pojedinostima (npr. ilustracije) ne navodi se. Podatak o dimenzijama nije obavezan; ako se navodi, u potpolju Šc bilježi se visina mape.

Indikatori: nisu određeni, sadrže prazninu (^).

Potpolja

Ša opseg (P)

primjer:

300##\$a3 mape

300##\$a1 mapa (50 jedinica) ;\$c20 cm.

NAPOMENE⁵

Obavezna je napomena o pripadnosti opisivane jedinice građe zbirci sitnog tiska (polje 500) i napomena koja opisuje sadržaj zbirke (polje 520).

500 Opća napomena (P)

Napomena o naravi, namjeni, književnoj vrsti i povodu

U svakom se zapisu navodi napomena o pripadnosti zbirci sitnog tiska, a oblikuje se: Sitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Indikatori: nisu određeni, sadrže prazninu (^).

Potpolje

Ša opća napomena (NP)

primjer

500##\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

530 Napomena o drugom dostupnom materijalnom obliku (P)

Napomena se koristi kada se korisnika želi uputiti na dostupnost dijela građe na drugom mediju.

Indikatori: nisu određeni, sadrže prazninu (^).

Potpolja

Ša napomena o drugom dostupnom materijalnom obliku (NP)

Šu jedinstveni identifikator građe (P)

⁵ Napomene su navedene prema redoslijedu prikaza u bibliografskom zapisu.

primjer

530##\$aFotografije dostupne i na internetu \$uhttp://www.pp-medvednica.hr.

Druga je mogućnost da se podatak o dostupnosti dijela građe na internetu navede u polju 856.⁶

506 Napomena o ograničenjima pristupa (P)

Napomena se koristi kada postoji neko ograničenje knjižnice ili prijašnjeg vlasnika u vezi s korištenjem građe.

Indikatori

1. indikator : ograničenje
  - 1 - ima ograničenja
2. indikator
  - ^ - nije određen

Potpolje

\$a uvjeti koji određuju pristup (NP)

primjer

5061#\$aZa korištenje građe potrebna je dozvola voditelja čitaonice.

520 Sažetak itd. (P)

U napomeni se katalogizatorovim riječima navodi kratki opis sadržaja zbirke. Napomena je za zbirni opis obavezna.

Indikatori

1. indikator: nadzor konstante prikaza
  - 8 - konstanta prikaza se ne generira
2. indikator
  - ^ - nije određen; sadrži prazninu

Potpolje

\$a sažetak itd. (NP)

primjeri

5208#\$aSadrži karte hrvatskih obalnih gradova.

5208#\$aSadrži informativne prospekte o higijeni dječjih zuba.

5208#\$aSadrži kataloge i program festivala, pozivnice, plakate i izvještaje o nagradama.

5208#\$aSadrži razglednice, letke i karte Parka prirode Medvednica.

5208#\$aSadrži programe tečajeva, plakat, pozivnicu i DVD izdan povodom 40. obljetnice.

561 Povijest vlasništva i čuvanja (P)

Napomena sadrži podatke o prijašnjem vlasniku građe za koju se opis izrađuje.

Indikatori

1. indikator: povjerljivost
  - ^ - nema podataka
2. indikator: nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolje

\$a povijest (NP)

⁶ Nije potrebno u jednom zapisu navoditi oba polja; katalogizator odbire 530 ili 856.

primjer

561##\$alz donacije predsjedničkog ureda Republike Hrvatske.

POLJA PREDMETNIH ODREDNICA

653 Pojam u kazalu - slobodno oblikovan (P)

Polje 653 indeksirana je pristupnica koja nije oblikovana prema pravilima za izradu normiranih predmetnih odrednica⁷ niti tezaurusa. Slobodno oblikovan pojam (nenormirana pristupnica, ključna riječ) označava/opisuje sadržaj djela i omogućuje njegovo pretraživanje.⁸ Može se sastojati od jedne ili više riječi.

Kao prvi pojam u polju 653 obavezno se u svakom zapisu navodi podatak iz 245 \$a, s odgovarajućim indikatorom. Ako je potrebno navode se i ostali pojmovi potrebni za opis zbirke. Kada se unosi više istovrsnih pojmova, unose se u ponovljivo potpolje \$a.

Indikatori

1. indikator: razina pojma u kazalu
  - ^ - nema podataka
2. indikator: vrsta pojma ili naziva
  - Određuje vrstu slobodno oblikovane odrednice.
  - 0 - opći pojam
  - 1 - osobno ime
  - 2 - naziv korporativnog tijela
  - 3 - naziv sastanka
  - 5 - geografsko ime

Potpolja

\$a slobodno oblikovan pojam (P)

primjer: naslov oblikovan prema događaju

24500\$a[Zagrebdox] : \$b[filmski festival]

653#3\$aZagrebdox \$aMeđunarodni festival dokumentarnog filma (Zagreb)

653#0\$aProgrami \$aPozivnice

primjer : naslov oblikovan prema predmetu/temi

24500\$a [Dubrovnik, Opatija, Trogir] : \$b[dijapozitivi]

653#5\$aDubrovnik \$aOpatija \$aTrogir

primjer: naslov oblikovan prema tijelu odgovornom za objavljivanje građe

24500\$a[Hrvatsko društvo likovnih umjetnika]

653#2\$a Hrvatsko društvo likovnih umjetnika

653#0\$aPozivnice \$aKatalog izložbe

ELEKTRONIČKA LOKACIJA I PRISTUP

856 Elektronička lokacija i pristup (P)

U polje 856 upisuje se elektronička lokacija (jedinstvena adresa građe – URL) za pristup građi ili najčešće, dijelu građe koja se opisuje.

Indikatori

1. indikator : način pristupa građi
  - 4 - HTTP

7 Priručnik za izradu predmetnog kataloga u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu / Mirjana Vujić. 2005. [interni dokument].

8 U online katalogu traži se po *predmet*, a u rezultatima pretraživanja prikazuje se kao *ključne riječi* sa znakom * ispred.

2. indikator : odnos između sadržaja na internetu smještenog na navedenom URL-u i građe opisane u zapisu.

^ - nema podataka

Potpolja

§3 specifikacija (NP)

Dodatno se objašnjava veza između građe opisane bibliografskim zapisom i sadržaja na internetu

§u jedinstveni identifikator građe (P)

primjeri

8564#§3Fotografije dostupne i na internetu §u <http://www.pp-medvednica.hr>.

8564#§3Dio sadržaja dostupan i na web-stranici Centra
§u <http://www.zenstud.hr/index.php>

POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU

998 Kreator zapisa i datum (P)

U polju 998 navodi se oznaka katalogizatora (inicijali), godina i mjesec izrade zapisa.

primjer

998 ##\$x DSPK1202

2.2 OPIS SERIJSKIH PUBLIKACIJA⁹

Obveznim primjerkom Knjižnica prima publikacije koje se po formalnim obilježjima svrstavaju u serijske publikacije¹⁰, ali prema ostalim svojstvima: namjeni (reklamne svrhe ili vrlo uski krug korisnika kojima je namijenjena), načinu izdavanja i raspacavanja (nije dostupna javno putem knjižarske mreže) ili sadržaju, pripadaju zbirci sitnog tiska.

Primjeri su publikacije čiji se sadržaj ne sastoji od cjelovitog teksta (križaljke, enigmatski časopisi, zabavnici), roto-publikacije (Captain Thunder and Blue Bolt), adresari i imenici (Žute stranice...), katalozi roba, oglasnici (Moto foto oglasnik), vodiči (Split in your pocket), vodiči za studente (Vodič kroz studij), statistički podaci i godišnji/polugodišnji izvještaji ustanova i poduzeća, građa reklamno-promotivnog karaktera (Solidum, Vrutak) u koju se ubrajaju i prilozi iz dnevnih novina (Predlist), katalozi (Katalog hrvatske drvne branše), prodajni katalozi (Nama, Algoritam), bilteni ustanova (Mjesečni bilten Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područna služba Varaždin), listovi (novine) udruga (Tako dobar list Udruge Novi Lipik), kalendari (Korizmeni kalendar), dječji časopisi (Medvjedić Winnie Pooh, W.i.t.c.h.), župni listovi lokalnog karaktera (Naš župni list : informativno glasilo župe Mali Lošinj), školski listovi (Škrinjica : list učenika OŠ "Trsat"- Rijeka), vozni redovi.

Opis se temelji na prvom ili prvom dostupnom sveščiću serijske publikacije.

Elementi podataka i polja bibliografskog formata MARC 21 za opis serijskih publikacija kao dijela zbirke sitnog tiska

O=Obavezno OP=Obavezno ako je primjenjivo N=Nije obavezno				
UVODNO POLJE		O		napomena
KONTROLNA POLJA (00X)				
001, 003, 005	Kontrolna polja	O		generiraju se sistemski
008	Elementi podataka nepromjenljive duljine	O		
022	ISSN	OP		
POLJA KODIRANIH PODATAKA (0XX)				
035	Sistemska kontrolna polja	O		generira se sistemski
040	Izvor katalogizacije	O		
042	Kôd autentifikacije	O	croatica	unos se samo u zapise izrađene u NSK
080	Broj UDK	O	Unose se opće pomoćne oznake za oblik (0.067) i (05)	
POLJA ZA NASLOV I OSTALA SRODNA POLJA				
210	Skraćeni naslov	OP		određuje nacionalni ured za ISSN
222	Ključni naslov	OP		određuje nacionalni ured za ISSN

⁹ Neki su dijelovi teksta preuzeti iz: Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa : priručnik za katalogizaciju u formatu MARC 21 / Sonja Pigac Ljubi i Jasenka Zajec. Dostupno na: <http://tiny.cc/a7gkbw>

¹⁰ "Serijska publikacija je publikacija koja započinje s namjerom da nastavi izlaziti beskonačno. Izlazi u određenim vremenskim razmacima u izdvojenim sveščićima čija je pripadnost određenoj serijskoj publikaciji vidljiva u naslovu, brojčanim podacima, vanjskom izgledu itd." Vidjeti u: Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa : priručnik za katalogizaciju u bibliografskom formatu MARC21 / Sonja Pigac Ljubi i Jasenka Zajec. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011. Str. 4.

245	Podatak o naslovu	O		
246	Drugi oblik naslova	OP		
IZDANJE				
250	Podatak o izdanju	OP		
DATUMI IZDAVANJA I/ILI BROJČANA OZNAKA				
362	Datumi izdavanja i/ili brojčana oznaka	O		
IZDAVANJE, RASPAČAVANJE				
260	Izdavanje, itd.	O		
MATERIJALNI OPIS				
300	Materijalni opis	O		
NAKLADNIČKA CJELINA				
490	Nakladnička cjelina	OP		
NAPOMENE				
310	Učestalost izlaženja	O		
500	Napomena o naravi, namjeni...	O		
	Napomena o materijalnom opisu	N		navodi se samo u specifičnom slučaju
588	Napomena o izvoru opisa	OP		
515, 546, 580	Ostale napomene	N		
POLJA PREDMETNIH ODREDNICA				
653	Pojam u kazalu – slobodno oblikovan	N		
POLJA ODREDNICA SPOREDNIH KATALOŽNIH JEDINICA				
710	Naziv korporativnog tijela	OP		
POLJA ZA POVEZIVANJE ZAPISA				
760, 775, 776, 780, 785, 787	Polja za povezivanje zapisa	OP		
POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU				
998	Kreator zapisa i datum	O		
POLJE ZA POVEZIVANJE ZAPISA U PROGRAMU ALEPH				
LKR	Alephovo polje za povezivanje	OP		

NP – polje nije ponovljivo ; P – polje je ponovljivo

UVODNO POLJE (NP)

Uvodno polje je prvo u bibliografskom zapisu. Polje je obavezno i nije ponovljivo.

00 - 04 Duljina zapisa

Generira se sistemski.

05 Status zapisa

n - nov

c - ispravljen ili revidiran (mijenja se sistemski)

06 Vrsta zapisa

a - tekstualna građa

Kôd "a" koristi se za tiskanu tekstualnu građu.

07 Bibliografska razina

s - serijska publikacija

08 Vrsta kontrole

^ - vrsta nije određena

(znakovi ^ ili # označavaju prazninu)

09 Shema kodiranih znakova

a - UCS/Unicode

10 Broj indikatora

2 - Generira se sistemski.

11 Broj oznake potpolja

2 - Generira se sistemski.

12 - 16 Početna adresa podataka

Generira se sistemski.

17 Razina kodiranja

7 - minimalna razina

U zapisu na minimalnoj razini ne navode se kodirani podaci o materijalnim obilježjima građe (polja 006, 007), u polju 008/24 ne navode se podaci o naravi cijelog djela. Ne koriste se polja 041 i 044. Ne unose se podaci o prethodnoj učestalosti izlaženja (polje 321). U polju 245 potpolje \$c ne navode se imena osoba (urednici). Polje 710 (odrednica sporedne kataložne jedinice) navodi se samo kada za naziv korporativnog tijela već postoji zapis u normativnoj bazi podataka, izrađen za drugu(e) jedinicu(e) građe.

18 Oblik kataložnog opisa

i - uključena ISBD interpunkcija

19 Razina zapisa za višedijelnu građu

^ - nije navedeno ili se ne primjenjuje

20 Duljina dijela duljine polja

4 - Generira se sistemski.

21 Duljina dijela mjesta početnog znaka

5 - Generira se sistemski.

22 Duljina dijela određenog implementacijom

0 - Generira se sistemski.

23 Nije određeno

0 - Generira se sistemski.

KONTROLNA POLJA

001 - Kontrolni broj (NP) - generira se sistemski

003 - Identifikator kontrolnog broja (NP) - generira se sistemski

005 - Datum i vrijeme zadnje izmjene (NP) - generira se sistemski

008 Elementi podataka nepromjenljive duljine – neomeđena građa (NP)

Polje je obavezno i nije ponovljivo. Sva mjesta koja imaju određenu vrijednost moraju biti popunjena, a na nekima je dozvoljena uporaba znaka za popunjavanje (|). Mjesta koja nemaju određenu vrijednost označena su znakom za prazninu (^).

00 - 05 Datum unosa u datoteku

Generira se sistemski.

06 Vrsta godine/status izdavanja

c - tekuća neomeđena građa

d - neomeđena građa više ne izlazi

Kôd „d“ se koristi za publikacije koje su prestale izlaziti (u potpunosti ili samo pod ovim naslovom, a za novi naslov se izrađuje novi zapis). Procjenjuje se da je publikacija prestala izlaziti ako četiri godine nije zaprimljen niti jedan sveščić.

u - status neomeđene građe nije poznat

Kôd „u“ koristi se kad su istraženi svi dostupni izvori, ali podatak nije pronađen.

7 - 10 Godina 1

Unosi se godina kada je publikacija prvi puta izišla. Ta je godina ista kao i početna godina izlaženja u polju 260\$c. Podatak koji se navodi na ova dva mjesta ne mora uvijek odgovarati brojčanoj oznaci u polju 362. Podatak se preuzima s publikacije ili iz nekog drugog pouzdanog izvora.

Ako se točna godina ne može utvrditi za dio koji je nepoznat unosi se oznaka „u“, npr. 198u.

11 - 14 Godina 2

Unosi se godina kada je publikacija izišla zadnji put. Kronološki podatak ne mora uvijek odgovarati brojčanoj oznaci koja je navedena na publikaciji i u polju 362. Godina je ista kao i završna godina izlaženja u polju 260\$c. Podatak se preuzima s publikacije ili iz nekog drugog pouzdanog izvora.

Ako se točna godina ne može utvrditi, procjenjuje se (poželjno na desetljeće), a za dio koji je nepoznat unosi se oznaka „u“. Za tekuće publikacije unosi se 9999.

15 - 17 Mjesto izdavanja, proizvodnje ili izvođenja

Zemlja izdavanja određuje se prema sjedištu nakladnika. Ako se jedinica veže uz više zemalja unosi se kôd prve zemlje izdavanja. Kôd se odabire s popisa dostupnog na: <http://www.loc.gov/marc/countries/>. Kôd za Hrvatsku je „ci“.

18 Učestalost izlaženja

Kodirani podatak koji se ispisuje riječima u polju 310. Ako publikacija promijeni učestalost izlaženja, kodirani se podatak na ovom mjestu mijenja i unosi se tekuća učestalost izlaženja.

Kodovi za učestalost izlaženja:

- a - godišnje
- b - dvomjesečno
- c - polutjedno
- d - dnevno
- e - dvotjedno
- f - polugodišnje
- g - dvogodišnje
- h - trogodišnje
- i - tri puta tjedno
- j - tri puta mjesečno
- m - mjesečno
- q - tromjesečno
- s - polumjesečno
- t - tri puta godišnje
- u - nije poznato

Kôd „u“ koristi se kada na publikaciji učestalost izlaženja nije navedena.

w - tjedno

z - drugo

^ - učestalost se ne može utvrditi

Koristi se za publikacije koje izlaze neredovito, a niti jedan od ponuđenih kodova nije primjenjiv.

| - ne kodira se

Koristi se u opisu nakladničkih cjelina.

Kada ne postoji kôd koji točno prikazuje učestalost izlaženja opisivane publikacije koristi se najbliži kôd, npr. za mjesečnik koji ne izlazi u ljetnim mjesecima koristi se kôd „m“.

19 Redovitost

n - uobičajeno neredovito

r - redovito

u - nije poznato

Kôd „u“ koristi se kada se redovitost izlaženja ne može utvrditi.

x - potpuno neredovito

Kôd „x“ koristi se zajedno s kodom „^“ na mjestu znaka 18 tj. kada se zna da publikacija namjerno ne izlazi redovito.

| - ne kodira se

Koristi se kod opisa nakladničkih cjelina.

Redovitost se određuje prema učestalosti izlaženja navedenoj u impresumu, podnaslovu ili drugdje na jedinici građe.

20 Nije određeno

^ - nije određeno

21 Vrsta neomeđene građe

Određuje se vrsta neomeđene građe korištenjem sljedećih kodova:

l - publikacija s uvezom sa slobodnim listovima koja se osuvremenjuje

m - nakladnička cjelina

n – novine

Kôd za novine koristi se za sve publikacije obuhvaćene definicijom novina¹¹ kao i za službene publikacije na svim razinama državne uprave (npr. Službene novine ... , Službeni vjesnik ...).

p - časopis

Publikacija koja izlazi dva ili više puta godišnje. Koristi i za publikacije koje izlaze jednom godišnje, ali imaju druga oblikovna obilježja časopisa.

^ - niti jedna od navedenih

Koristi se za publikacije koje nemaju oblikovna obilježja časopisa ili novina npr. godišnjake, godišnje izvještaje, statistike, kalendare.

22 Oblik izvorne jedinice građe

| - ne kodira se

23 Oblik jedinice građe

^ - niti jedan od navedenih

Koristi se za obični tisak.

d - krupni tisak

f - brajica

| - ne kodira se

Koristi se u opisu nakladničkih cjelina.

24 Narav cijelog djela

| - ne kodira se

25 - 27 Narav sadržaja

Označava se vrsta sadržaja opisivane građe.

^ – narav sadržaja nije navedena

a – kratki sadržaji/sažeci

b – bibliografije

c – katalozi

d – rječnici

f – priručnici

i – kazala

l – zakonodavstvo

n – pregled literature o određenom predmetu

p – tekstovi za programirano učenje

r – imenici

11 "Serijska publikacija koja izlazi dnevno, tjedno ili polutjedno i izvještava o tekućim zbivanjima i temama od općeg interesa, obično većih dimenzija (od 36 cm nadalje), bez korica, a odmah iza naslova najčešće slijede članci. Novinama se smatraju i lokalne publikacije od općeg interesa koje izlaze rjeđe. Novine su i publikacije koje, uz one od općeg, sadrže i tekuće vijesti od posebnog interesa za određeni čitateljski krug. Definicija isključuje publikacije koje donose novosti isključivo vezane uz neku organizaciju/ustanovu sa stručnim interesom ili pokrivaju određenu temu, čak i ako u naslovu nose naziv „novine“ ili su objavljene u novinskom formatu. Također isključuje reklamne publikacije." Definicija preuzeta iz: Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa : priručnik za katalogizaciju u bibliografskom formatu MARC 21 / Sonja Pigac Ljubi i Jasenka Zajec. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011. (str. 3).

- s – statistike
- t – tehnički izvještaji
- u – norme/specifikacije
- y – godišnjaci
- 5 – kalendari
- 6 – stripovi/crtani romani

28 Službena publikacija

- ^ - nije službena publikacija
- o - službena publikacija – razina nije ustanovljena

| - ne kodira se

Koristi se u opisu nakladničkih cjelina.

29 Publikacija s konferencije

- 0 - nije publikacija s konferencije

- 1 - publikacija s konferencije

| - ne kodira se

Koristi se u opisu nakladničkih cjelina.

30 - 32 Nisu određena; sadrže prazninu (^)

33 Izvorna abeceda ili pismo naslova

Kôd označava jezik ili pismo naslova na kojem se temelji ključni naslov (polje 222).

| - ne kodira se¹²

Koristi se kada publikacija nema ključnog naslova.

34 Način izrade zapisa

- 0 - slijedni

Koristi se kôd „0“ za označavanje izrade kataložnog opisa slijedom promjena naslova, tj. za svaku se veću promjenu naslova izrađuje novi zapis. Katalogizira se na temelju prvog objavljenog ili dostupnog sveščića publikacije.

35 - 37 Jezik

Upisuje se kôd za prevladavajući jezik koji se odabire među ponuđenim MARC kodovima. Kôd za hrvatski jezik je „hrv“. Cjelovit popis kodova dostupan je na <http://www.loc.gov/marc/languages/>.

Za višejezične publikacije do tri jezika, ovdje se unosi prvi jezik. Za publikacije na više od tri jezika unosi se kod „mul“. Polje 041 se ne koristi.

38 Izmijenjen zapis

Upisuje se kôd kojim se označava jesu li izvorni podaci na opisivanoj jedinici građe izmijenjeni u bibliografskom zapisu (npr. pismo predložka nije isto kao i pismo bibliografskog zapisa, simbol na predložku zamijenjen je latiničkim pismom).

- ^ - nije izmijenjen

- o - potpuno transliteriran (npr. predložak je na ćirilici)

- x - znakovi bez ekvivalenta u strojno čitljivom obliku (npr. simboli, posebni znakovi)

¹² Ako je u pretpublikacijskom ISSN zapisu unesen drugi kôd, taj ostaje u zapisu.

39 Izvor katalogizacije

Unosi se kôd vrste kataložnog središta.

^ - nacionalno bibliografsko središte

Koristi se za zapise izrađene u NSK.

d - drugo

Koristi se za zapise izrađene u drugim knjižnicama

022 - Međunarodni standardni broj serijske publikacije (ISSN) (P)

ISSN broj preuzima se s publikacije. Iza prve četiri znamenke ISSN-a unosi se crtica. Prefiks ISSN ne upisuje se.

Indikatori

1. indikator: razina međunarodnog značaja

^ - razina nije navedena

0 - neomeđena građa međunarodnog značaja

1 - neomeđena građa nije od međunarodnog značaja

Kodove određuje nacionalni ured za ISSN.

2. indikator : nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

Ša - međunarodni standardni broj serijske publikacije (ISSN) (NP)

ŠI - ISSN-L (NP)

Šm - poništen ISSN-L (NP)

Šy - pogrešan ISSN (P)

Šz - poništen ISSN (P)

Š2 - izvor

Kôd nacionalnog ISSN ureda (upisuje nacionalni ured za ISSN).

primjer

022##\$a1333-9079\$230

POLJA KODIRANIH PODATAKA**035 Sistemski kontrolni broj (P)**

035 ## \$a Sistemski kontrolni broj (NP)

035 ## \$9 Sistemski kontrolni broj iz prethodnog/ih sustava (P)

Polje se generira sistemski.

040 Izvor katalogizacije (NP)

Obavezno i neponovljivo polje koje sadrži podatke o središtu koje katalogizira, prenosi u strojno čitljiv oblik ili prepravljiva zapis. Kôd za Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu je HR-ZaNSK.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolja

Ša izvorno kataložno središte (NP)

Šb jezik katalogizacije (NP)

Uvijek je hrvatski jezik.

Šc ustanova koja prenosi (bilježi) zapis u strojno čitljiv oblik (NP)

Šd ustanova koja mijenja zapis (P)

Še pravila za opis (P)

Uvijek je „ppiak“.

primjer

040##\$aHR-ZaNSK\$bhrv\$cHR-ZaNSK\$eppiak

MARC Code List for Organizations s popisom kodova dostupan je na: <http://www.loc.gov/marc/organizations>.

042 Kôd autentikacije (NP)

Polje označava pripadnost zbirki Croatica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolje

\$a kôd autentikacije (P)

primjer

042##\$acroatica

080 Broj Univerzalne decimalne klasifikacije (P)

U svaki se zapis na mjesto UDK broja nose opće pomoćne oznake za oblik: za sitni tisak oznaka je (0.067), za serijske publikacije (05). Svaka se oznaka unosi u ponovljivo polje 080. Ako je za jedinicu građe ranije izrađen ISSN zapis, UDK broj dodijeljen kod izrade pretpublikacijskog ISSN zapisa ostaje.

Indikatori

1. indikator: vrsta izdanja

^ - nema podataka

2. indikator : nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

\$a broj UDK (NP)

\$2 identifikator izdanja (NP)

Identifikator izdanja koje se koristi u NSK je MRF 1998.

primjer

080##\$a(0.067)\$2MRF 1998.

080##\$a(05)\$2MRF 1998.

POLJA ZA NASLOV I OSTALA SRODNA POLJA

210 Skraćeni naslov (P)

Određuje nacionalni ured za ISSN. Za hrvatske publikacije, u pretpublikacijski zapis u bibliografsku bazu NSK unosi ISSN ured za Hrvatsku.

222 Ključni naslov (P)

Određuje ga nacionalni ured za ISSN. Za hrvatske publikacije, u bibliografsku bazu NSK u pretpublikacijski zapis unosi ISSN ured za Hrvatsku.

245 Podatak o naslovu (NP)

Unosi se stvarni naslov i podaci o odgovornosti. Izvor podataka o stvarnom naslovu je naslovna stranica, odnosno omot ili stranica koja sadrži najpotpunije podatke.¹³

Indikatori

1. indikator : sporedna kataložna jedinica za naslov

0 - nema sporedne kataložne jedinice

Naslov nije sporedna kataložna jedinica (zapis nema polja 100, 110, 111).

¹³ Opširnije vidjeti u: Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa : priručnik za katalogizaciju u formatu MARC 21 / Sonja Pigac Ljubi i Jasenka Zajec.

2. indikator : znakovi koji se isključuju iz redanja
0-9 - broj znakova koji se isključuju iz redanja

Potpolja

- Ša naslov (glavni stvarni naslov) (NP)
Šb drugi podaci vezani uz naslov (usporedni stvarni naslov/podnaslov) (NP)
Šc podatak o odgovornosti itd. (NP)
Šn broj dijela djela (oznaka kola/razdjela) (P)
Šp naziv dijela djela (stvarni naslov kola/razdjela) (P)

Ša Naslov

Unosi se u polje 245 Ša, a iza njega se navode: usporedni stvarni naslov, podnaslov, stvarni naslov dijela, oznaka dijela i podaci o odgovornosti. Preuzima se uglavnom doslovce iz propisanih izvora podataka osim u pogledu velikih slova, interpunkcije, navodnika (navodnici se izostavljaju) i dijakritičkih znakova¹⁴. Za druge se oblike naslova izrađuju pristupnice u polju 246.

Glavni stvarni naslov javlja se u različitim oblicima, kao npr. generički naslov, naslov u obliku inicijala, naslov počinje brojevima ili simbolima, može se sastojati od zajedničkog i podređenog stvarnog naslova, sadrži podatak o izdanju i/ili o odgovornosti.¹⁵

Kad se glavni stvarni naslov javlja na publikaciji i u ispisanom obliku i u obliku inicijala ili akronima za glavni stvarni naslov uvijek odabire ispisan oblik, a inicijali ili akronim za podnaslov. Ako se glavni stvarni naslov javlja na publikaciji samo u obliku akronima ili inicijala, navodi se u tom obliku.

Za generičke se naslove izrađuje pristupnica. Pristupnica može biti ključni naslov u polju 222, koji zajedno s ISSN-om dodjeljuje nacionalni ured za ISSN. Ako ključni naslov ne postoji, katalogizator može izraditi pristupnicu u polju 246 3#.

primjer: neizrazit (generički) naslov - publikacija ima ključni naslov

222#0ŠaBilten prinovaŠb(Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Odsjek u središnjoj službi čitaonica)
24500ŠaBilten prinova /ŠcNacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Odsjek u središnjoj službi - korisničke službe,
Odsjek u središnjoj službi čitaonica

primjer: neizrazit (generički) naslov - publikacija nema ključni naslov

24500ŠaBilten prinova /ŠcNarodno sveučilište Krapina, Knjižnica i čitaonica
2463#ŠaBilten prinova (Narodno sveučilište Krapina, Knjižnica i čitaonica)

primjer: naslov u obliku inicijala

24500ŠaZLzona
2463#ŠaZL zona
2463#ŠaZračna luka zona

primjer: naslov počinje brojem

24500Ša7 plus
2463#ŠaSedam plus

¹⁴ Ako na predlošku nedostaju ili su pogrešni, u zapisu se navode u ispravnom obliku.

¹⁵ Za promjene koje zahtijevaju izradu novog zapisa vidjeti: Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa : priručnik za katalogizaciju u formatu MARC 21 / Sonja Pigac Ljubi i Jasenka Zajec (točka 3.1).

primjer: naslov sadrži podatak o odgovornosti
 24500\$aAKD informacije _____
 7102#\$aAgencija za komercijalnu djelatnost (Zagreb)¹⁶

\$b Drugi podaci vezani uz naslov

Usporedni stvarni naslov

Unosi se velikim početnim slovom u potpolje \$b¹⁷, a pristupnica se izrađuje u polju 246 31.

primjer

24500\$aRadujmo se =\$bFreuen wir uns
 24631\$aFreuen wir uns

Podnaslov

Podnaslov se u pravilu izostavlja iz opisa osim kada je potreban za identifikaciju građe, kada obuhvaća podatak o odgovornosti (izdavaču) ili ako pojašnjava ili upotpunjuje glavni stvarni naslov, ukazuje na vrstu i sadržaj jedinice.

U opisu se navodi samo kada se javlja na naslovnoj stranici, tj. na istom mjestu kao i glavni stvarni naslov. Unosi se malim početnim slovom u potpolje \$b¹⁸. Promjene podnaslova ne bilježe se u napomeni.

primjer

24500\$aJako :\$b program regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnog društva u sjeverozapadnoj Hrvatskoj.

\$c Podatak o odgovornosti

Podatak o odgovornosti navodi se za organizacije (korporativna tijela) odgovorne za intelektualni sadržaj serijske publikacije (izdavači). Za korporativno tijelo izrađuje se pristupnica (sporedna kataložna jedinica) u polju 710 samo kada za naziv korporativnog tijela već postoji zapis u normativnoj bazi podataka, izrađen za drugu(e) jedinicu(e) građe. Imena osoba (urednici, sastavljači itd.) ne navode se.

primjer

24500\$aMjesečni statistički bilten /\$cHrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Bjelovar

\$p Naziv dijela djela

Stvarni naslov kola/razdjela (podređeni stvarni naslov) navodi se iza glavnog stvarnog naslova, u potpolju \$p.

primjer

24500\$aŽute stranice.\$pIstarska županija

SPOREDNI STVARNI NASLOV(I)

246 Drugi oblik naslova (P)

Izrađuje se pristupnica za sporedni stvarni naslov koji se javlja na jedinici građe, a razlikuje se od glavnog stvarnog naslova u polju 245. Naslov se unosi bez člana na početku.

Indikatori

1. indikator: nadzor napomene / sporedne kataložne jedinice

1 : napomena, sporedna kataložna jedinica

Izrađuje se pristupnica s napomenom za sporedni stvarni naslov.

3 : nema napomene, sporedna kataložna jedinica

Za sporedni stvarni naslov izrađuje se pristupnica, bez napomene za sporedni stvarni naslov.

¹⁶ Polje 710 (sporedna kataložna jedinica) navodi se samo kada za naziv korporativnog tijela već postoji zapis u normativnoj bazi podataka.

¹⁷ Glavni stvarni naslov u potpolju \$a završava razmakom ispred znaka jednakosti (=).

¹⁸ Glavni stvarni naslov u potpolju \$a završava razmakom ispred dvotočke (:).

2. indikator : vrsta naslova

- ^ - vrsta nije navedena
- 0 - dio naslova
- 1 - usporedni naslov
- 2 - razlikovni naslov
- 3 - drugi naslov (ostali sporedni stvarni naslovi)
- 4 - omotni naslov
- 5 - naslov na sporednoj naslovnoj stranici
- 6 - naslov nad tekstom
- 7 - tekući naslov
- 8 - hrpteni naslov

Potpolja

Ša stvarni naslov/kratki naslov (NP)

Šb drugi podaci vezani uz naslov (podnaslov) (NP)

Za publikacije s generičkim stvarnim naslovom (npr. Statistika, Bilten) koje nemaju ključni naslov (polje 222) izrađuje se sporedna katalogna jedinica (pristupnica) u polju 246 3#.

primjer : sporedna katalogna jedinica za generički naslov (nema polja 222)

24500ŠaBilten prinova /ŠcNarodno sveučilište Krapina, Knjižnica i čitaonica.

2463#ŠaBilten prinova (Narodno sveučilište Krapina, Knjižnica i čitaonica)

primjer: usporedni stvarni naslov

24500ŠaPriručnik Hrvatska ... =ŠbHandbook Croatia ...

24631ŠaHandbook Croatia

IZDANJE**250 Podatak o izdanju (NP)**

Podatak o izdanju navodi se kada se javlja na publikaciji.

DATUMI IZDAVANJA I/ILI BROJČANA OZNAKA**362 Datumi izdavanja i/ili brojčana oznaka (P)**

Izvor podataka je cijela jedinica građe i drugi pouzdani izvori. Navode se brojevi i/ili oznake razdoblja prvog i/ili posljednjeg sveščića. Kada se opis izrađuje prema sveščiću koji nije prvi niti posljednji, a podatak o prvom i/ili posljednjem sveščiću ne može se naći u nekom drugom pouzdanom izvoru podataka već se pretpostavlja, stavlja se u uglatu zagradu.

Popratni izrazi uz brojčane oznake krata se prema PPIAK-u, bilješka 58 i bilješka 59.¹⁹

Indikatori

1. indikator: oblik datuma

0 - oblikovan

2. indikator: nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

Ša datumi izdavanja i/ili brojčana oznaka (NP)

¹⁹ Opširnije vidjeti u: Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa : priručnik za katalogizaciju u formatu MARC 21 / Sonja Pigac Ljubi i Jasenka Zajec.

primjeri

3620#ŠaGod.1,br.1(2010)-

3620#Ša [2007]-

IZDAVANJE, RASPAČAVANJE

260 Izdavanje, raspačavanje itd. (impresum) (P)

Unose se podaci koji se odnose na sjedište nakladnika, naziv nakladnika i godinu izdavanja. Ako je na publikaciji navedeno više mjesta izdavanja i /ili više nakladnika, unosi se samo prvi podatak.

Indikatori

1. indikator: redoslijed podataka o izdavanju
^ - ne primjenjuje se
2. indikator: nije određen

Potpolja

- Ša mjesto izdavanja, raspačavanja itd. (P)
- Šb naziv nakladnika, raspačavatelja itd. (P)
- Šc datum izdavanja, raspačavanja itd. (P)

Ša Mjesto izdavanja, raspačavanja

U potpolje Ša unosi se sjedište nakladnika. Preuzima se u pravopisnom obliku u kojem je naveden na opisivanoj jedinici građe, uključujući i oblik u padežu. Kada podatak o mjestu izdavanja nije naveden na građi, ali se može utvrditi, unosi se u uglatu zagradu. Kada podatak nije moguće sa sigurnošću utvrditi, u uglatoj se zagradi navodi naziv vjerojatnog mjesta s upitnikom na kraju. Kada podatak o mjestu izdavanja nije poznat, u uglatoj se zagradi navodi kratica [S. I.]. Ako se mjesto izdavanja mijenja, kasnije se mjesto ne bilježi u napomeni. Kada ima više mjesta izdavanja, navodi se samo prvo s kraticom [etc.] za ostala.

primjer: podatak o mjestu izdavanja nije naveden na građi, ali se može utvrditi

260##Ša[Koprivnica] ____

primjer: podatak o mjestu izdavanja nije naveden na građi, navedeno je vjerojatno mjesto

260##Ša[Koprivnica?] ____

primjer: podatak o mjestu izdavanja nije poznat i ne može se utvrditi

260##Ša[S. I.] ____

Šb Naziv nakladnika, raspačavatelja

Nakladnik je pravna ili fizička osoba koja pokreće objavljivanje publikacije i snosi troškove njezina izdavanja. Naziv nakladnika u pravilu se preuzima doslovce s predloška u potpunom obliku. Ako jedinica građe ima više od jednog nakladnika, navodi se samo prvi, s kraticom [etc.] za ostale.

primjer

260 ##Ša Zagreb :ŠbNacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu,Šc2000- .

Šc Datum izdavanja, raspačavanja

Odnosi se na godine izdavanja prvog i/ili posljednjeg sveščića. Ako se početna, odnosno završna godina ne mogu sa sigurnošću utvrditi, u uglatoj se zagradi navodi približna godina sa znakom upitnika na kraju. Početna i završna godina navedene u polju 008/07-10, 11-14 i u polju 260 moraju se podudarati.

primjer

008/07-10 198u

11-14 2003

260 ## _____, \$c[198?]-2003.

MATERIJALNI OPIS

300 Materijalni opis (P)

Izvor podataka je predložak, a izrazi koji se upotrebljavaju pišu se hrvatskim jezikom.

Indikatori : nisu određeni, sadrže prazninu (^)

Potpolja

\$a opseg (P)

\$b druge materijalne pojedinosti (NP)

\$c dimenzije (P)

\$e podatak o popratnoj građi (NP)

\$a Opseg

Navodi se posebna oznaka građe i opseg. Za publikacije koje još izlaze navodi se samo posebna oznaka građe (sv.).

Za publikacije koje su prestale izlaziti navodi se broj bibliografskih jedinica (a ne broj fizičkih jedinica) koje određena zbirka posjeduje.

primjer: publikacija je prestala izlaziti

300##\$a20 sv.

primjer: publikacija još izlazi

300##\$a__ sv.

\$b Druge materijalne pojedinosti

Navode se podaci koji se odnose na bibliografsku jedinicu u cjelini.

primjer

300##\$a__ sv. :\$b ilustr. ;\$c_____.

\$c Dimenzije

Navodi se visina sveščića u centimetrima.

primjer

300##\$a__ sv. ;\$c20 cm

\$e Podatak o popratnoj građi

Navodi se samo kada se ona objavljuje zajedno sa serijskom publikacijom, redovito ili povremeno, za cijelo vrijeme njenog izlaženja.

primjer

300##\$a__ sv. ;\$c__ +\$eposteri

NAKLADNIČKA CJELINA

490 Podatak o nakladničkoj cjelini (P)

Unosi se kada serijska publikacija pripada nakladničkoj cjelini.

Indikatori

1. indikator: upućivanje na nakladničku cjelinu

0 – ne upućuje na nakladničku cjelinu (polje 830 se ne izrađuje)

2. indikator: nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

Ša podatak o nakladničkoj cjelini (P)

Šv godište/brojčane oznake (P)²⁰

Ispred Šv unosi se interpunkcija točka-zarez (;).

Šx ISSN (P)

primjer

245 00 Ša Moj mali eko katolički kalendar ...

490 0# Ša Biblioteka Vedrina ;Švknj. 5-

760 18 Št Biblioteka Vedrina Šgknj. 5-

NAPOMENE

Izvor podataka nije propisan. Navode se napomene koje se odnose na cijelu publikaciju, a ne na jedan sveščić.

Unose se u određena, posebna polja, a ukoliko takvog nema, u polje opće napomene (500).

310 Napomena o učestalosti izlaženja (NP)

Napomena je obavezna. Navodi se tekstualni oblik podatka koji odgovara kôdu u polju 008/18.

Indikatori : nisu određeni, sadrže prazninu (^)

Potpolja

Ša tekuća učestalosti izlaženja (NP)

primjer: publikacija izlazi jednom mjesečno

008 /18 m

310## Ša Mjesečno

primjer: učestalosti izlaženja je namjerno neredovita

008 /18 ^

310## Ša Neredovito

primjer: učestalosti izlaženja nije poznata

008 /18 u

310## Ša Nepoznato

500 Opća napomena (P)

U polje 500 unose se dolje navedene napomene koje se ne mogu smjestiti u posebna polja napomena.

Indikatori: nisu određeni, sadrže prazninu (^).

Potpolje

Ša opća napomena (NP)

Napomena o naravi, namjeni, književnoj vrsti i povodu

U svakom se zapisu navodi napomena o pripadnosti zbirci sitnog tiska, a oblikuje se: Sitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Napomena je obavezna.

primjer

500##Ša Sitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

²⁰ Brojčana oznaka u polju 490 unosi se u potpolje Šv, a u polju 760 u potpolje Šg.

Napomena o materijalnom opisu

Napomena nije obavezna; navodi se samo za serijske publikacije koje izlaze kao prilog uz dnevne novine, a katalogiziraju se kao samostalna publikacija. Veza s matičnom publikacijom (novinama) u polju 772 ne izrađuje se.

primjer
 24500\$a Predlist :\$b Algoritmov besplatni časopis za promicanje kulture čitanja i kućnu zabavu.
 500##\$a Prilog uz: Jutarnji list = ISSN 1331-5692

515 Napomena o posebnostima obrojčivanja (P)

Sadrži podatke koji se odnose na nepravilnosti i posebnosti izlaženja. Napomena nije obavezna.

Indikatori: nisu određeni, sadrže prazninu (^)

Potpolja

\$a napomena o posebnostima obrojčivanja (NP)

primjer

515##\$aNe izlazi 1993-2000.

546 Napomena o jeziku (P)

Tekstualna napomena o jeziku objašnjava ili nadopunjuje podatke iz 008/35-37. Navodi se kada opisivana jedinica građe sadrži tekstove na dva, tri ili više jezika. Napomena nije obavezna. Polje 041 ne navodi se.

Indikatori: nisu određeni, sadrže prazninu (^)

Potpolje:

\$a napomena o jeziku (NP)

primjer : tekst na tri jezika

008/35-37 hrv

546## \$aTekst na hrv., engl. i na njem. jeziku.

primjer: tekst na više od tri jezika

008/35-37 mul

546## \$a Tekst na više jezika.

580 Napomena o složenim vezama (P)

Napomena se koristi da bi se dodatno objasnile veze između opisivane jedinice građe i jedinica u poljima za povezivanje 780/14, 785/16, 785/17. Napomena nije obavezna.

Indikatori: nisu određeni, sadrže prazninu (^)

Potpolje:

\$a napomena o složenim vezama (NP)

primjer: publikacija nastaje spajanjem

24500\$a Žute stranice.\$p021 Splitsko-dalmatinska županija, 020 Dubrovačko-neretvanska županija.

580##\$a Nastaje spajanjem: Žute stranice. Dubrovačko-neretvanska županija = ISSN 1334-7535 i: Žute stranice.

Splitsko-dalmatinska županija = ISSN 1334-7527.

78014\$tŽute stranice. Splitsko-dalmatinska županija \$x1334-7527

78014\$tŽute stranice. Dubrovačko-neretvanska županija \$x1334-7535

588 Napomena o izvoru opisa (P)

Obavezna je kada je opis izrađen na temelju sveščića koji nije prvi. Brojčanim podacima sveščića prethodi uvodna izreka: Opis prema...

Indikatori: nisu određeni, sadrže prazninu (^)

Potpolja

Ša napomena o izvoru opisa (NP)

primjer

3620#Ša[2007]-

588##ŠaOpis prema 2010.

POLJA PREDMETNIH ODREDNICA

653 Pojam u kazalu – slobodno oblikovan (P)

Polje 653 indeksirana je pristupnica koja nije oblikovana prema pravilima za izradu normiranih predmetnih odrednica niti tezaurusa. Polje 653 nije obavezno za opis serijskih publikacija. Ako se koristi, unose se podaci o naravi sadržaja serijske publikacije (kodirani u polju 008/25-27) i/ili naziv korporativnog tijela iz polja 245 odgovornog za stvaranje jedinice koju opisujemo.

Unosi se velikim početnim slovom, na hrvatskom jeziku.

Indikatori

1. indikator: razina pojma u kazalu
  - ^ - nema podataka
2. indikator: vrsta pojma ili naziva
  - 0 - opći pojam
  - 2 - naziv korporativnog tijela

Potpolja

Ša slobodno oblikovan pojam (P)

primjeri

653#0ŠaKalendari

653#0ŠaStripovi

653#0Šalmenici

653#0ŠaKatalozi

653#0ŠaStatistike

653#2ŠaAlgoritam

POLJA ODREDNICA SPOREDNIH KATALOŽNIH JEDINICA

710 Sporedna kataložna jedinica - naziv korporativnog tijela (P)

Polje se koristi za izradu pristupnice za korporativno tijelo odgovorno za stvaranje bibliografske jedinice koju opisujemo. Unosi se kada je naziv korporativnog tijela spomenut u glavnom stvarnom naslovu, u polju 245 Ša, Šb, Šc. Polje 710 navodi se samo kada za naziv korporativnog tijela već postoji zapis u normativnoj bazi podataka, izrađen za drugu(e) jedinicu(e) građe.

Indikatori

1. indikator: oblik naziva korporativnog tijela kao pristupni element
  - 1 - naziv pod jurisdikcijom/sjedištem
  - 2 - naziv u izravnom redoslijedu
2. indikator: vrsta sporedne kataložne jedinice
  - ^ - nema podataka

Potpolja

\$a naziv korporativnog tijela ili jurisdikcije/sjedišta kao pristupni element (NP)

\$b podređeno tijelo (P)

primjeri:

24500\$aLisinski :\$binformativni mjesečni program____

7102#\$aKoncertna dvorana Vatroslava Lisinskog (Zagreb)

24500\$aMjesečni statistički list /\$c Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Zadar____

7101#\$aHrvatska.\$bMinistarstvo rada i socijalne skrbi.\$bZavod za zapošljavanje Područna služba (Zadar)

POLJA ZA POVEZIVANJE ZAPISA (76X – 78X)

760 Nakladnička cjelina (P)

Polje se koristi za povezivanje sa zapisom za nakladničku cjelinu (polje 490).

Kod generičkih se naslova u okrugloj zagradi unosi i podatak o odgovornosti.

Indikatori

1. indikator: nadzor napomene

1 - ne prikazuje se

Polje se ne prikazuje kao napomena.

2. indikator: nadzor konstante prikaza

8 - konstanta prikaza se ne generira

Potpolja

\$t naslov (NP)

\$x ISSN (NP)²¹

\$g povezani dijelovi (P)

Ispred \$g ne unosi se interpunkcija.

primjer

4900#\$aBiblioteka Vedrina ;\$vknj. 5-

76018\$tBiblioteka Vedrina\$gknj. 5-

LKR\$aUP \$b683580 \$INSK01 \$mMoj mali eko katolički kalendar... \$n Biblioteka Vedrina \$r7600^

775 Drugo izdanje (P)

Polje se upotrebljava za povezivanje jedinica čiji se sadržaj objavljuje na istom mediju, ali na drugom jeziku. U svaki se zapis unosi polje 775.

Indikatori

1. indikator: nadzor napomene

0 - prikazuje se

Polje se prikazuje kao napomena²².

2. indikator : nadzor konstante prikaza

^ - dostupno u drugom izdanju

Potpolja

\$t naslov (NP)

\$x ISSN (NP)

²¹ Ispred \$x ne unosi se interpunkcija.

²² Nema napomene u polju 500.

primjer: publikacija ima izdanje na hrvatskom i na engleskom jeziku

245 00 \$aRepublika Hrvatska ____

775 0# \$t The Republic of Croatia \$x1846-9183

LKR\$aPAR\$b000314413 \$INSK01 \$mRepublika Hrvatska \$nThe Republic of Croatia \$r7750^

776 Dodatni materijalni oblik (P)

Koristi se za povezivanje zapisa za publikacije objavljene na različitim medijima. Izražava horizontalnu vezu među katalogiziranim jedinicama.

Indikatori

1. indikator: nadzor napomene

0 - prikazuje se

Polje se prikazuje kao napomena.²³

2. indikator : nadzor konstante prikaza

^ - dostupno u drugom obliku

Potpolja

\$t naslov (NP)

\$x ISSN (NP)

primjer: publikacija izlazi u tiskanom i elektroničkom obliku

24500\$aZGB kaos

7760#\$tZgbkaos

LKR\$aPAR\$b000563765\$INSK01\$mZGB kaos\$nZgbkaos on line magazin\$r7760^

PRETHODNI I SLJEDEĆI NASLOVI (780 - 785)²⁴

Vrsta veze označava se drugim indikatorom.

780 00 Nastavak

780 01 Djelomice je nastavak

780 02 Nadomješta

780 03 Djelomice nadomješta

780 14 Nastaje spajanjem ... i ... (napomena u polju 580)

780 05 Preuzima

780 06 Djelomice preuzima

780 07 Odijeljena od

785 00 Nastavlja se kao

785 01 Djelomice se nastavlja kao

785 02 Nadomješta je

785 03 Djelomice je nadomješta

785 04 Preuzima je

785 05 Djelomice je preuzima

785 16 Dijeli se na ... i na ... (napomena u polju 580)

785 17 Spaja se sa ... i nastaje ... (napomena u polju 580)

787 Na drugi način povezane jedinice

²³ Nema napomene u polju 530.

²⁴ Opširnije o složenim vezama među serijskim publikacijama vidjeti u: Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa : priručnik za katalogizaciju u formatu MARC 21 / Sonja Pigac Ljubi i Jasenka Zajec. Dostupno na: <http://tiny.cc/a7gkbw>.

POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU**998 Kreator zapisa i datum**

U polju 998 navodi se oznaka katalogizatora (inicijali), godina i mjesec izrade zapisa.

primjer:

998 ##\$x DSPK1202

LKR – ALEPHOVO POLJE ZA POVEZIVANJE (P)

Polje LKR svojstveno je programu Alephu i nije dio bibliografskog formata MARC 21. Služi za međusobno povezivanje zapisa. Za opis serijskih publikacija koristi se kada zapis sadrži polja za povezivanje: 760, 775, 776, 780, 785, 787.

Unosi se samo u jedan zapis, veza u suprotnom smjeru izrađuje se sistemski.

Obavezno se unose potpolja \$a, \$b, \$l, \$r, a potpolja \$n i \$m nakon spremanja zapisa u bazu podataka generiraju se sistemski.

Potpolja:

\$a vrsta veze (UP ili PAR)

\$b sistemski broj povezanog zapisa (zapis s kojim se ostvaruje veza)

\$l baza podataka povezanog zapisa

\$n napomena koja se odnosi na DN vezu (naslov jedinice s kojom se ostvaruje veza)

\$m napomena koja se odnosi na UP vezu (naslov jedinice koju povezujemo)

\$r analitička veza - MARC oznaka polja (polje za povezivanje i indikatori)

Vrsta veze **UP** unosi se u zapise koji sadrže polja 760.

Vrsta veze **PAR** unosi se u zapise koji sadrže polja 775, 776, 780, 785, 787.

2.3 OPIS OMEĐENIH PUBLIKACIJA

U zbirci sitnog tiska obrađuju se sljedeće omeđene publikacije: izvještaji, sažeci sa skupova, slikovnice s malo ili bez teksta, nastavni materijali od 1. do 4. razreda osnovne škole (radne bilježnice, vježbenice, testovi, radne mape i sl.) i dijelomično brošure i molitveni materijali.

Upute se odnose na tiskanu građu. Opis vizualne i elektroničke građe naveden je u dodatku s potpunim primjerima opisa.

Elementi podataka i polja bibliografskog formata MARC 21 za opis omeđenih publikacija kao dijela zbirke sitnog tiska

O=Obavezno OP=Obavezno ako je primjenjivo N=Nije obavezno				
UVODNO POLJE		O		napomena
KONTROLNA POLJA (00X)				
001, 003, 005	Kontrolna polja	O		generiraju se sistemski
008	Elementi podataka nepromjenljive duljine	O		
020	ISBN	OP		
POLJA KODIRANIH PODATAKA (0XX)				
035	Sistemski kontrolni broj	O		generira se sistemski
040	Izvor katalogizacije	O		
042	Kôd autentifikacije	O	croatica	unos se samo u zapise izrađene u NSK
080	Broj UDK	O	unos se opća pomoćna oznaka za oblik (0.067)	
POLJA ODREDNICA GLAVNIH KATALOŽNIH JEDINICA (1XX)				
100	Osobno ime	OP		
110	Naziv korporativnog tijela	OP		
111	Naziv sastanka	OP		
POLJA ZA NASLOV I OSTALA SRODNA POLJA				
245	Podatak o naslovu	O		
246	Drugi oblik naslova	N		
IZDANJE				
250	Podatak o izdanju	OP		
IZDAVANJE, RASPAČAVANJE				
260	Izdavanje itd.	O		
MATERIJALNI OPIS				
300	Materijalni opis	O		
NAKLADNIČKA CJELINA				
490	Nakladnička cjelina	OP		

NAPOMENE				
500	Napomena o naravi, namjeni...	O		
	Napomena o prijevodu i/ili preradbi	N		
546	Napomena o jeziku / pismu	N		
POLJA PREDMETNIH ODREDNICA				
653	Pojam u kazalu - slobodno oblikovan	N		
POLJA ODREDNICA SPOREDNIH KATALOŽNIH JEDINICA				
700	Osobno ime	OP		
710	Naziv korporativnog tijela	OP		
711	Naziv sastanka	OP		
POLJA ZA POVEZIVANJE ZAPISA				
760	Nakladnička cjelina	OP		
774	Sastavni dio	OP		
POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU				
998	Kreator zapisa i datum	O		
POLJE ZA POVEZIVANJE ZAPISA U PROGRAMU ALEPH				
LKR	Alephovo polje za povezivanje	OP		

NP – polje nije ponovljivo, P – polje je ponovljivo

UVODNO POLJE (NP)

Uvodno polje je prvo u bibliografskom zapisu. Polje je obavezno i nije ponovljivo.

00 - 04 Duljina zapisa

Generira se sistemski.

05 Status zapisa

n - nov

c - ispravljen ili revidiran (mijenja se sistemski)

06 Vrsta zapisa

a - tekstualna građa

g - projicirani medij

Koristi se za opis filmova, videosnimki.

k – dvodimenzionalna grafika koje se ne projicira

Koristi se za opis memo-kartica i sl.

m - elektronička građa²⁵

Elektronička građa definira se prema sadržaju građe. Kod „m“ koristi se za: softver (programi, elektroničke igre), brojčane podatke, multimediju. U zbirci sitnog tiska koristi se za opis igara na CD-u ili DVD-u.

o - komplet

Koristi se za opis građe koja izlazi kao jedna cjelina, a sastoji se od različitih dijelova/vrsta građe, primjerice edukacijski materijali.

r - trodimenzionalni artefakti ili prirodno nastali objekti

07 Bibliografska razina

m - omeđena publikacija/jedinica građe

08 Vrsta kontrole

^ - vrsta nije određena

09 Shema kodiranih znakova

a - UCS/Unicode

10 Broj indikatora

2 - Generira se sistemski.

11 Broj oznake potpolja

2 - Generira se sistemski.

12 - 16 Početna adresa podataka

Generira se sistemski

17 Razina kodiranja

7 - minimalna razina

U zapisu na minimalnoj razini ne navode se kodirani podaci o materijalnim obilježjima građe (polja 006, 007), kodirani podaci za jezik i zemlju (041, 044), jedinstveni stvarni naslov (polja 240, 730). Odrednice glavnih kataložnih jedinica (110, 111) i odrednice sporednih kataložnih jedinica (710, 711) unose se jedino ako za njih već postoji zapis u normativnoj bazi podataka, izrađen za druge vrste građe.

18 Oblik kataložnog opisa

i - uključena ISBD interpunkcija

19 Razina zapisa za višedijelnu građu

^ - nije navedeno ili se ne primjenjuje

a - skup (gornja razina)

b - dio ima izrazit stvarni naslov (donja razina)

c - dio nema izrazit stvarni naslov (donja razina)

20 Duljina dijela duljine polja

4 - Generira se sistemski

---

²⁵ Kada je dominantno svojstvo građe na elektroničkom mediju tekst, karta, zvuk, grafika, građa se kodira prema aspektu vrste građe (Uvodno polje/06 Vrsta zapisa: "a", "e", „i“, „j“, „k“). Kada se dominantno svojstvo građe ne može sa sigurnošću odrediti, odabire se kod "m".

21 Duljina dijela mjesta početnog znaka

5 - Generira se sistemski

22 Duljina dijela određenog implementacijom

0 - Generira se sistemski

23 Nije određeno

0 – nije određeno

KONTROLNA POLJA**001** - Kontrolni broj (NP) - generira se sistemski**003** - Identifikator kontrolnog broja (NP) - generira se sistemski**005** - Datum i vrijeme zadnje izmjene (NP) - generira se sistemski**008 Elementi podataka nepromjenljive duljine (NP)**

Mjesta znakova od 18 do 34 razlikuju se s obzirom na vrstu građe; ostala su mjesta zajednička svim vrstama zapisa. Sva mjesta koja imaju određenu vrijednost moraju biti popunjena, a na nekima je dozvoljena uporaba znaka za popunjavanje (|). Mjesta koja nemaju određenu vrijednost označena su znakom za prazninu (^).

00 - 05 Datum unosa u datoteku

Generira se sistemski

06 Vrsta godine

s - poznata/vjerojatna godina

Unosi se točna godina ili "u" za nepoznatu godinu. Godina je ista kao i godina u polju 260\$ć.

primjer

```
008/06: s
008/7-10: 2007 / 11-14: ^^^^
260##__$ć2007.
```

m – višestruke godine

Godina izdavanja prvog i posljednjeg dijela višedijelne jedinice građe. Ako je godina izdavanja prvog i posljednjeg dijela ista, unosi se kôd "s". Ako posljednji dio još nije izišao, unosi se kôd 9999.

primjer

```
008/06:m
008/7-10:2010 / 11-14:9999
260##__$ć2010- .
```

q - upitna godina

Unosi se raspon godina na mjesta znaka 7-10 i 11-14.

primjer

```
008/06: q
008/7-10: 200u / 11-14:2010
260##__$ć[200-]-2010.
```

n - nepoznata godina

7 - 10 Godina 1

Unosi se točna godina ili "u" za nepoznatu godinu. Ako je 06 (vrsta godine) "q", unosi se najranija godina. Godina je ista kao i godina u polju 260\$c.

primjeri

008/06: s

008/7-10: 2007

008/06: q

008/7-10: 2008

11 - 14 Godina 2

Unosi se točna godina ili "u" za nepoznatu godinu. Ako je 06 (vrsta godine) "q", unosi se najkasnija godina. Godina je ista kao i godina u polju 260\$c.

primjer

008/06: m

008/11-14: 2004

008/06: q

008/11-14: 2010

15 - 17 Mjesto izdavanja, proizvodnje, izvođenja

Zemlja izdavanja određuje se prema sjedištu nakladnika. Ako je sjedište nakladnika u više zemalja unosi se kôd prve zemlje. Kôd se odabire s popisa dostupnog na: <http://www.loc.gov/marc/countries/>. Kôd za Hrvatsku je „ci“.

Kada zemlja izdavanja nije poznata unosi se „xx“. Za različite zemlje izdavanja unosi se „vp“.

KNJIGE**18 - 21 Ilustracije**

a - ilustracije

^ - nema ilustracija

22 Korisnici kojima je građa namijenjena

| - ne kodira se

23 Oblik jedinice građe

Odnosi se na materijalni oblik opisivane jedinice građe. Za tisak se koristi:

d - krupni tisak

f - brajica

^ - niti jedan od navedenih

Kôd "^^" koristi se za obični tisak.

24 - 27 Narav sadržaja djela

^ - narav sadržaja nije navedena

a - kratki sadržaj / sažeci

b - bibliografije

c - katalozi

d - rječnici

e - enciklopedije

f - priručnici
g - pravni članci
i - kazala
j - patentni dokumenti
l - zakonodavstvo
n - pregledi literature o određenom predmetu
o - recenzije
p - tekstovi za programirano učenje
r - imenici
s - statistike
t - tehnički izvještaji
u - norme / specifikacije
v - pravni dokumenti i bilješke o predmetima
w- pravni izvještaji i sažeci
2 - posebni otisci
5 - kalendari
6 - stripovi / crtani romani

28 Službena publikacija

| - ne kodira se

29 Publikacija s konferencije

0 - nije publikacija s konferencije

1 - publikacija s konferencije

30 Spomenica

| - ne kodira se

31 Kazalo

| - ne kodira se

32 Nije određeno; sadrži prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)**33 Književna vrsta**

| - ne kodira se

34 Biografija

| - ne kodira se

VIZUALNA GRAĐA**18 - 20 Trajanje filmova i videosnimaka**

|| - ne kodira se

21 Nije određeno; sadrži prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)**22 Korisnici kojima je građa namijenjena**

| - ne kodira se

23 - 27 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)

28 Službena publikacija

| - ne kodira se

29 Oblik jedinice građe

| - ne kodira se

30 - 32 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)

33 Vrsta

m – film

o – memo-kartica

r – realije

s – dija pozitiv

v – videosnimka

w – igračka

z – drugo

34 Tehnika

a – animacija

c – animacija i igrani film

l – igrani film

z – drugo

ELEKTRONIČKA GRAĐA

18 - 21 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)

22 Korisnici kojima je građa namijenjena

| - ne kodira se

23 Oblik jedinice građe

q – izravno elektronički

Koristi se za mjesno dostupnu elektroničku građu (CD, DVD, USB).

24 - 25 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)

26 – Vrsta elektroničke građe

a – brožčani podaci

b – računalni programi

c – slikovni i grafički podaci

d – dokument

Koristi se za tekstualne datoteke.

g – igra

i – interaktivna multimedija

m – kombinacija

Koristi se za kombinaciju teksta i multimedije.

z – drugo

27 Nije određeno; sadrži prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|).

28 Službena publikacija

| – ne kodira se

29 - 34 Nisu određena; sadrže prazninu (^) ili znak za popunjavanje (|)

35 - 37 Jezik

Upisuje se kôd za prevladavajući jezik koji se odabire među ponuđenim MARC kodovima. Kôd za hrvatski jezik je „hrv“. Cjelovit popis kodova dostupan je na <http://www.loc.gov/marc/languages/>.

Za višezjezične publikacije do tri jezika, unosi se kôd za prvi jezik. Za publikacije na više od tri jezika unosi se kôd „mul“. Polje 041 se ne koristi.

Za vizualnu građu koja nema zvučnog niti tekstualnog sadržaja koristi se kod „zxx“ (nije jezični sadržaj).

---

38 Izmijenjen zapis

Upisuje se kôd kojim se označava jesu li bibliografski podaci promijenjeni u odnosu na jedinicu građe (npr. različita pisma).

^ - nije izmijenjen

o - potpuno transliteriran (npr. predložak je na ćirilici)

x - znakovi bez ekvivalenta u strojno čitljivom obliku (npr. simboli, posebni znakovi)

39 Izvor katalogizacije

Unosi se kôd vrste kataložnog središta.

^ – nacionalno bibliografsko središte

Koristi se za zapise izrađene u NSK.

d – drugo

Koristi se za zapise izrađene u drugim knjižnicama.

POLJA KODIRANIH PODATAKA

020 Međunarodni standardni knjižni broj (ISBN) (P)

Upisuje se bez crtica i razmaka. Prefiks ISBN se ne upisuje.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolja

Ša međunarodni standardni knjižni broj (ISBN) (NP)

Šz poništen/nevažeći ISBN (P)

primjer

020##\$a9789532971835

035 Sistemski kontrolni broj (P)

035 ## Ša Sistemski kontrolni broj (NP)

035 ## Š9 Sistemski kontrolni broj iz prethodnog/ih sustava (P)

Polje se generira sistemski.

040 Izvor katalogizacije (NP)

Obavezno polje koje sadrži podatke o središtu koje katalogizira, prenosi u strojno čitljiv oblik ili prepravlja zapis. Kôd za Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu je HR-ZaNSK.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolja

Ša izvorno kataložno središte (NP)

Šb jezik katalogizacije (NP)

Uvijek je hrvatski jezik.

Šc ustanova koja prenosi (bilježi) zapis u strojno čitljiv oblik (NP)

Šd ustanova koja mijenja zapis (P)

Še pravila za opis (P)

Uvijek je „ppiak“.

primjer

```
040##$aHR-ZaNSK$bhrv$cHR-ZaNSK$eppiak
```

MARC Code List for Organizations s popisom kodova dostupan je na: <http://www.loc.gov/marc/organizations>.

042 Kôd autentikacije (NP)

Polje označava pripadnost zbirki Croatica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolje

Ša kôd autentikacije (P)

primjer:

```
042##$acroatica
```

080 Broj Univerzalne decimalne klasifikacije (P)

U svaki se zapis na mjesto UDK broja unosi opća pomoćna oznaka za oblik (0.067). Druga se UDK oznaka ne upisuje.

Ako je za jedinicu građe ranije izrađen CIP zapis, UDK oznaka dodijeljena kod izrade CIP-a ostaje.

Indikatori

1. indikator: vrsta izdanja

^ - nema podataka

2. indikator : nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

Ša broj UDK (NP)

Š2 identifikator izdanja (NP)

Identifikator izdanja koje se koristi u NSK je MRF 1998.

primjer

```
080##$a(0.067)$2MRF 1998.
```

POLJA ODREDNICA GLAVNIH KATALOŽNIH JEDINICA**100 Glavna kataložna jedinica – Osobno ime (NP)**

Polje sadrži jedinstvenu odrednicu za autora ili prvog autora kada je publikacija rad dva ili tri autora.

Indikatori

1. indikator: oblik osobnog imena kao pristupni element

0 – ime

Unosi se osobno ime ili ime pa prezime.

1 – prezime

Unosi se prezime pa ime.

3 – obiteljsko ime

2. indikator: nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja²⁶

- Ša osobno ime (NP)
- Šb brojučani podaci (NP)
- Šc titule i ostali dodaci imenu (P)
- Šd datumi pridruženi imenu (NP)

primjeri

1001#ŠaMarkovac, Josip
1001#ŠaHorvat, Ana,Šcknjiževnica

110 Glavna katalogna jedinica - Naziv korporativnog tijela (NP)

Polje sadrži jedinstvenu odrednicu (usvojeni oblik naziva korporativnog tijela) korporativnog autora ili prvog korporativnog autora kada je publikacija rad dva ili tri korporativna autora. Unosi se samo kada odrednica već postoji u normativnoj bazi podataka.

Indikatori

1. indikator: oblik naziva korporativnog tijela kao pristupni element
  - 0 – premetnuti naziv
  - 1 – naziv pod jurisdikcijom/sjedištem
  - 2 – naziv u izravnom redosljedju
2. indikator: nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

- Ša naziv korporativnog tijela ili naziv jurisdikcije/sjedišta kao pristupni element (NP)
- Šb podređena jedinica (P)

primjer

1101#ŠaHrvatska (od 1991).ŠbVlada
1102#ŠaHrvatska akademija znanosti i umjetnosti.ŠbGliptoteka (Zagreb)

111 Glavna katalogna jedinica - Naziv sastanka (NP)

Polje sadrži jedinstvenu odrednicu za naziv sastanka. Unosi se samo kada odrednica već postoji u normativnoj bazi podataka.

Indikatori

1. indikator: oblik naziva sastanka kao pristupni element
  - 0 – premetnuti naziv
  - 1 – naziv pod jurisdikcijom/sjedištem
  - 2 – naziv u izravnom redosljedju
2. indikator: nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

- Ša naziv sastanka ili naziv jurisdikcije/sjedišta kao pristupni element (NP)
- Šc mjesto sastanka (NP)
- Šd datum sastanka (NP)
- Še podređena jedinica (P)
- Šn redni broj sastanka (NP)

Redosljed unosa potpolja: Ša, Še, Šn, Šd, Šc.

primjer

1112#ŠaStručni seminar Aktualna građevno-tehnička regulativa (Šd2010 ; Šc Zagreb)

²⁶ U polje 100 unosi se primarna odgovornost (autor) – za autora se ne unosi kôd odnosa (Š4aut).

POLJA ZA NASLOV I OSTALA SRODNA POLJA**245 Podatak o naslovu (NP)**

U polje se unosi podatak o stvarnom naslovu i podaci o odgovornosti. Izvor podataka o stvarnom naslovu je naslovna stranica. Građa u zbirci sitnog tiska često nema naslovne stranice pa se naslov preuzima s nekog drugog mjesta u publikaciji; uglata zagrada i napomena o izvoru glavnog stvarnog naslova ne navode se.

Indikatori

1. indikator : sporedna kataložna jedinica za naslov

0 – nema sporedne kataložne jedinice

Naslov nije sporedna kataložna jedinica (zapis nema polja 100, 110, 111).

1 – sporedna kataložna jedinica

Naslov je sporedna kataložna jedinica (zapis ima polja 100, 110, 111).

2. indikator : znakovi koji se isključuju iz redanja

0 – nema znakova koji se isključuju iz redanja

1-9 – broj znakova koji se isključuju iz redanja

Odabir 2. indikatora ovisi o broju mjesta koja se isključuju iz redanja uključujući i razmak, npr. The year – 4; L'amour – 2.

Potpolja

\$a naslov (NP)

\$b drugi podaci vezani uz naslov (NP)

\$c podatak o odgovornosti (NP)

\$a Naslov

Podatak o glavnom stvarnom naslovu unosi se u polje 245 \$a, a iza njega se navode: usporedni stvarni naslov (\$b), podnaslov (\$b) i podaci o odgovornosti (\$c). Preuzima se uglavnom doslovce iz propisanih izvora podataka osim u pogledu velikih slova, interpunkcije, navodnika (navodnici se izostavljaju) i dijakritičkih znakova²⁷. Za druge se oblike naslova izrađuju pristupnice u polju 246.

primjeri

24510\$aLoš dan za medvjedića Križu /\$c Stephanie Jeffs ; ilustrirala Jacqui Thomas.

24510\$aŠkola života : \$binspiracijske kartice : knjiga u malom /\$c Bruno Šimleša.

\$b Drugi podaci vezani uz naslov

U potpolju \$b unose se podaci za usporedni stvarni naslov i/ili podnaslov.

Usporedni stvarni naslov

Usporedni stvarni naslov navodi se kada se javlja na istom izvoru podataka kao i glavni stvarni naslov. U polju 246 31 izrađuje se pristupnica ako je djelo anonimno.

primjer

24500\$aRazglednice iz Hrvatske =\$bPicture postcards from Croatia.

24631\$aPicture postcards from Croatia

Podnaslov

Navodi se kada se javlja na istom izvoru podataka kao i glavni stvarni naslov.

primjer

24500\$aPčelica Maja : \$bmoja vježbenica s naljepnicama : učenje kroz igru za djecu iznad 4 godine.

²⁷ Ako na predlošku nedostaju ili su pogrešni, u zapisu se navode u ispravnom obliku.

Šc Podatak o odgovornosti

Navodi se kada se javlja na istom izvoru podataka kao i glavni stvarni naslov. Izuzetno se navodi, u uglatoj zagradi, kada se javlja na izvoru podataka različitom od glavnog stvarnog naslova. Za publikacije s više od tri autora navodi se samo prvi. Jedinstvena odrednica (pristupnica) za ilustratore izrađuje se samo za hrvatske autore. Jedinstvena odrednica (pristupnica) za prevoditelje ne izrađuje se.

primjer

24510\$Gradska zanimanja /Šc[ilustracije] Tony Wolf , [tekst Anna Casalis ; prevela Rajna Maršanić-Jovanović].

SPOREDNI STVARNI NASLOV(I)**246 Drugi oblik naslova (P)**

Izrađuje se za sporedne stvarne naslove koji se javljaju na jedinici građe, a razlikuju se od glavnog naslova u polju 245. Napomena o sporednom stvarnom naslovu u polju 500 ne navodi se. Naslov se unosi bez člana na početku. Polje nije obavezno.

Indikatori

1. indikator: nadzor napomene / sporedne kataložne jedinice

1 : napomena, sporedna kataložna jedinica

Izrađuje se pristupnica s napomenom za sporedni stvarni naslov.

3 : nema napomene, sporedna kataložna jedinica

Za sporedni stvarni naslov izrađuje se pristupnica, bez napomene za sporedni stvarni naslov.

2. indikator: vrsta naslova

^ - vrsta nije navedena

Navodi se ispisani oblik za naslove koji počinju znakom, brojkom ili simbolom.

primjer

24500\$a60 godina Slobodne Dalmacije na 60 strana

2463#Šezdeset godina Slobodne Dalmacije na 60 strana

1 - usporedni naslov

3 - drugi naslov

Navode se ostali sporedni naslovi koji se javljaju na mjestu različitom od glavnog stvarnog naslova, ako se smatraju značajnim za korisnika.

IZDANJE**250 Podatak o izdanju (NP)**

Podatak o izdanju navodi se kada se javlja na publikaciji.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolja:

Ša podatak o izdanju (NP)

primjer

250##\$aSpecijalno Globusovo izd.

IZDAVANJE, RASPAČAVANJE**260 Izdavanje, raspačavanje itd. (impresum) (P)**

Unose se podaci koji se odnose na sjedište nakladnika, naziv nakladnika i godinu izdavanja. Podatak o mjestu tiskanja i tiskari ne navodi se.

Indikatori

1. indikator: redosljed podataka o izdavanju
^ - ne primjenjuje se
2. indikator: nije određen

Potpolja

- Ša mjesto izdavanja, raspačavanja itd. (P)
- Šb naziv nakladnika, raspačavatelja itd. (P)
- Šc datum izdavanja, raspačavanja itd. (P)

Ša Mjesto izdavanja, raspačavanja

U potpolje Ša unosi se sjedište nakladnika. Preuzima se u pravopisnom obliku u kojem je naveden na opisivanoj jedinici građe, uključujući i oblik u padežu. Kada podatak o mjestu izdavanja nije naveden na građi, ali se može utvrditi, unosi se u uglatu zgradu. Kada podatak nije moguće sa sigurnošću utvrditi, u uglatoj se zagradi navodi naziv vjerojatnog mjesta s upitnikom na kraju. Kada je podatak o mjestu izdavanja nepoznat, u uglatoj zagradi navodimo kraticu [S.I.]. Navodi se samo prvo mjesto izdavanja, s kraticom [etc.] za ostala.

primjeri

```
260##ŠaSlavonski Brod____
260##ŠaŽeljezno = ŠaEisenstadt____
260##Ša[Velika Gorica ?]_____
```

Šb Naziv nakladnika, raspačavatelja

U potpolje Šb unosi se naziv nakladnika redosljedom kojim je naveden na građi.

Naziv nakladnika u pravilu se preuzima doslovce s predloška u potpunom obliku. Navodi se samo prvi nakladnik.

primjer

```
260##Ša____ :Šb Društvo građevinskih inženjera, Šc_____.
```

Šc Datum izdavanja, raspačavanja

Ako se godina ne može sa sigurnošću utvrditi, u uglatoj se zagradi navodi približna godina sa znakom upitnika na kraju. Godine navedene u polju 008/07-10 i u polju 260 moraju se podudarati.

primjer:

```
008/07-10 2003
260##Ša____ :Šb____,Šc2003.
```

MATERIJALNI OPIS**300 Materijalni opis (P)**

Izvor podataka je predložak, a izrazi koji se upotrebljavaju pišu se hrvatskim jezikom.

Indikatori : nisu određeni, sadrže prazninu (^)

Potpolja

- Ša opseg (P)
- Šb druge materijalne pojedinosti (NP)
- Šc dimenzije (P)
- Še podatak o popratnoj građi (NP)

Ša Opseg

Za publikacije u jednom svesku navodi se samo opseg. Kada publikacija ima oblik sveska, ali se sastoji od nenumeriranih, presavijenih, spojenih i/ili izrezanih listova, unosi se samo posebna oznaka građe (podatak o svesku). Posebna oznaka građe navodi se i kada publikacija nema oblik sveska (npr. presavitak, mapa, kutija, itd.).

primjeri

300##\$a5 str.
 300##\$a1 mapa (12 knjižica)
 300##\$a1 mapa (21 jedinica)
 300##\$a1 kutija (7 brošura)
 300##\$a1 kutija (66 kartica)
 300##\$a1 sv.

Šb Druge materijalne pojedinosti

Navodi se podatak o ilustracijama u potpolju Šb.

primjer

300##\$a ____ :\$bilustr. u bojama ;\$c ____.

Šc Dimenzije

Navodi se visina jedinice građe u centimetrima. Za građu u kutiji (spremnici) mogu se navesti dimenzije kutije.

primjer

300##\$a16 str. :\$bilustr. u bojama ;\$c20 cm.
 300##\$a1 mapa ;\$c30 cm.
 300##\$a1 kutija ;\$c9 × 9 × 3 cm.

Še Podatak o popratnoj građi

Kada se naslov popratne građe javlja na predlošku, preuzima se s predloška, a kada građa nema posebnog naslova unosi se odgovarajući izraz koji tu građu karakterizira.

primjer

300##\$a ____ :\$b ____ ;\$c ____ +\$e1 optički disk (DVD).
 300##\$a ____ :\$b ____ ;\$c ____ +\$eradni materijali (1 kutija).

NAKLADNIČKA CJELINA**490 Podatak o nakladničkoj cjelini (P)**

Unosi se kada omeđena publikacija pripada nakladničkoj cjelini.

Indikatori

1. indikator: upućivanje na nakladničku cjelinu
 0 – ne upućuje na nakladničku cjelinu (polje 830 se ne izrađuje)
2. indikator: nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

- Ša podatak o nakladničkoj cjelini (P)
- Šx ISSN (P)
- Šv godište/brojčane oznake (P)

primjer

24510\$aDjevojčica sa žigicama ____
 4900#\$aBambino slikovnice

NAPOMENE**500 Opća napomena (P)**

U polje opće napomene unose se dolje navedeni podaci. Ponovljiva polja redaju se prema propisima PPIAK-a.

Indikatori : nisu određeni, sadrže prazninu (^)

Potpolja

    \$ a opća napomena (NP)

Napomena o prijevodu i/ili preradbi

Napomena nije obavezna. Navodi se ako je podatak o izvornom stvarnom naslovu naveden na opisivanoj jedinici građe. Kada izvorni stvarni naslov na predlošku nije naveden, napomena o prijevodu ne navodi se.

primjer

24510\$aKralj lavova

500##\$aPrijevod djela: Lion King

Napomena o naravi, namjeni, književnoj vrsti i povodu

U svakom se zapisu navodi napomena o pripadnosti zbirci sitnog tiska, a oblikuje se kako je navedeno u primjeru.

primjer

500##\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

546 Napomena o jeziku (P)

Napomena nije obavezna. Ako se koristi, u polju 546 navodi se napomena o jeziku i pismu. Polje 041 ne koristi se.

Indikatori: nisu određeni; sadrže prazninu (^)

Potpolja

    \$ a napomena o jeziku (NP)

    \$b kôd ili abeceda (P) - unosi se napomena o pismu

primjer

546##\$aTekst na hrv. i na engl. jeziku.

546##\$bĆir.

POLJA PREDMETNIH ODREDNICA**653 Pojam u kazalu – slobodno oblikovan (P)**

Polje 653 indeksirana je pristupnica koja nije oblikovana prema pravilima za izradu normiranih predmetnih odrednica niti tezaurusa. Polje 653 nije obavezno za opis omeđene građe.

Podaci se unose velikim početnim slovom, na hrvatskom jeziku, prirodnim redosljedom riječi (bez inverzije), s odgovarajućim drugim indikatorom. Kada se unosi više istovrsnih pojmova, unose se u ponovljivo potpolje \$ a. Ako je za publikaciju izrađen CIP zapis, ostala unesena polja predmetnih odrednica ne brišu se.

Indikatori

1. indikator: razina pojma u kazalu

    ^ - nema podataka

2. indikator: vrsta pojma ili naziva

    Određuje vrstu slobodno oblikovane predmetne odrednice.

0 - opći pojam

1 - osobno ime

2 - naziv korporativnog tijela

3 - naziv sastanka

5 - geografsko ime

Potpolja

Ša slobodno oblikovan pojam (P)

primjeri

653#0ŠaSlikovnica
 653#1ŠaGarfield
 653#2ŠaUNICEF
 653#3ŠaSavjetovanje o materijalima, tehnologijama, trenju i trošenju
 653#5ŠaZagreb

POLJA ODREDNICA SPOREDNIH KATALOŽNIH JEDINICA

700 Sporedna kataložna jedinica – osobno ime (P)

Navodi se odrednica za drugog i trećeg autora, odrednica za prvog autora ako je publikacija djelo više od tri autora, odrednica za suradnika (ilustrator, urednik). Jedinstvena odrednica (pristupnica) za urednika i ilustratora izrađuje se samo za hrvatske autore.

Indikatori

1. indikator: oblik osobnog imena kao pristupni element
  - 0 - ime
Unosi se osobno ime ili ime pa prezime.
  - 1 - prezime
Unosi se prezime pa ime.
  - 3 - obiteljsko ime
2. indikator: vrsta sporedne kataložne jedinice
  - ^ - nema podataka

Potpolja

Ša osobno ime (NP)

Šb brožčani podaci (NP)

Šc titule i ostali dodaci imenu (P)

Šd datumi pridruženi imenu (NP)

Š4 kôd odnosa (P)

Za ilustratora se unosi „ill“; priređivač „com“. *MARC Code List for Relators* dostupno na: <http://www.loc.gov/marc/relators/relaterm.html>

primjer

1001#ŠaBadurina, Damir
 24510ŠaNajdraža Rijeko /Šctekst i notografija Damir Badurina ; ilustrator Bojan Grlica.
 7001#ŠaGrlica, BojanŠ4ill

710 Sporedna kataložna jedinica – naziv korporativnog tijela (P)

Navodi se odrednica za drugog i trećeg korporativnog autora. Unosi se samo kada odrednica već postoji u normativnoj bazi podataka.

Indikatori

1. indikator: oblik naziva korporativnog tijela kao pristupni element
  - 0 - premetnuti naziv
  - 1 - naziv pod jurisdikcijom/sjedištem
  - 2 - naziv u izravnom redosljedju
2. indikator: vrsta sporedne kataložne jedinice
  - ^- nema podataka

Potpolja

- \$a - naziv korporativnog tijela ili jurisdikcije/sjedišta kao pristupni element (NP)
- \$b - podređeno tijelo (P)
- \$4 kôd odnosa (P)

711 Sporedna katalogna jedinica – naziv sastanka (P)

Navodi se za drugi i treći naziv sastanka. Unosi se samo kada odrednica već postoji u normativnoj bazi podataka.

Indikatori

1. indikator: oblik naziva sastanka kao pristupni element
  - 0 – premetnuti naziv
  - 1 – naziv pod jurisdikcijom/sjedištem
  - 2 – naziv u izravnom redoslijedu
2. indikator: nije određen; sadrži prazninu (^)

Potpolja

- \$a naziv sastanka ili naziv jurisdikcije/sjedišta kao pristupni element (NP)
- \$c mjesto sastanka (NP)
- \$d datum sastanka (NP)
- \$e podređeno tijelo (P)
- \$n broj dijela/sastanka (NP)
- \$4 kôd odnosa (P)

Redoslijed unosa potpolja: \$a, \$e, \$n, \$d, \$c, \$4.

POLJA ZA POVEZIVANJE ZAPISA**760 Nakladnička cjelina (P)**

Koristi se za povezivanje zapisa koji su dio nakladničke cjeline (polje 490).

Indikatori

1. indikator: nadzor napomene
  - 1 – ne prikazuje se

Polje se ne prikazuje kao napomena.
2. indikator: nadzor konstante prikaza
  - 8 – konstanta prikaza se ne generira

Potpolje

- \$t naslov (NP)
- \$x ISSN (NP)
- \$g povezani dijelovi (P)

Unosi se godište/brojčane oznake za numerirane nakladničke cjeline.

primjer

24500\$aSirena i žabac

4900#\$a Zakorači u 3D pustolovinu

76018\$tZakorači u 3D pustolovinu

LKR##\$aUP\$b000793040\$I NSK01\$mSirena i žabac\$n Zakorači u 3D pustolovinu\$r7600^

774 Sastavni dio (P)

Koristi se za povezivanje zapisa donje razine s gornjom razinom opisa.

Indikatori

1. indikator: nadzor napomene
  - 1 – napomena se prikazuje
    - Polje se prikazuje kao napomena.
2. indikator: nadzor konstante prikaza
  - # – sastavni dio

Potpolja

- Št naslov (NP)
- Šg povezani dijelovi (P)

primjer : donja razina opisa

Uvodno polje/19: b

24500\$aKontrolirajte šećer i hormone, riješite želučane tegobe.

7741#tPrirodno do zdravlja\$g3

LKR##\$aUP\$b791988\$INSK01\$mKontrolirajte šećer i hormone, riješite želučane tegobe\$nPrirodno do zdravlja\$r7740^

POLJA ZA LOKALNU UPOTREBU**998 Kreator zapisa i datum**

U polju 998 navodi se oznaka katalogizatora (inicijali), godina i mjesec izrade zapisa.

primjer:

998 ##\$x DSPK1202

LKR – ALEPHOVO POLJE ZA POVEZIVANJE (P)

Polje LKR svojstveno je programu Alephu i nije dio bibliografskog formata MARC 21. Služi za međusobno povezivanje zapisa. Za omeđene publikacije koristi se kada zapis sadrži polja za povezivanje: 760, 774.

Unosi se samo u jedan zapis, veza u suprotnom smjeru izrađuje se sistemski.

Obavezno se unose potpolja \$a, \$b, \$l, \$r, a potpolja \$n i \$m nakon spremanja zapisa u bazu podataka generiraju se sistemski.

Potpolja:

\$a vrsta veze (UP ili PAR)

Vrsta veze **UP** unosi se u zapise koji sadrže polja 760 i 774.

\$b sistemski broj povezanog zapisa

\$l baza podataka povezanog zapisa

\$n napomena koja se odnosi na DN vezu

\$m napomena koja se odnosi na UP vezu

\$r analitička veza - MARC oznaka polja

3. POTPUNI PRIMJERI OPISA

3.1. Zbirni opis

Zbirni opis - Viševrsna građa

primjer 1.

LDR L 00000n^{pc}a22^{^^^^^^i}4500

001 L 000781762

003 L HR-ZaNSK

005 L 20120404100610.0

008 L 111007i20112011ci^{^^^^^^|}^^^^^^^^^^hrv^{^^}

035 L ^{\$\$\$}a(HR-ZaNSK)000781762

040 L ^{\$\$\$}aHR-ZaNSK^{\$\$\$}bhrv^{\$\$\$}cHR-ZaNSK^{\$\$\$}eppiak

042 L ^{\$\$\$}acroatica

080 L ^{\$\$\$}a(0.067)^{\$\$\$}2MRF 1998.

24500 L ^{\$\$\$}a[Sveučilišni računski centar] :^{\$\$\$}b[plakati, pozivnice, programi].

260 L ^{\$\$\$}aZagreb :^{\$\$\$}bSveučilišni računski centar,^{\$\$\$}c2011.

300 L ^{\$\$\$}a1 mapa (8 jedinica) ;^{\$\$\$}c26 cm.

500 L ^{\$\$\$}aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

5208 L ^{\$\$\$}aSadrži programe tečajeva, plakat, pozivnicu i DVD povodom 40. obljetnice Srca.

653 2 L ^{\$\$\$}aSveučilišni računski centar^{\$\$\$}aSRCE

653 0 L ^{\$\$\$}aProgrami^{\$\$\$}aPlakati^{\$\$\$}aPozivnice

8564 L ^{\$\$\$}3 Dio sadržaja dostupan i na web-stranici ^{\$\$\$}u<http://www.srce.unizg.hr>

primjer 2.

LDR L 00000n^{pc}a22^{^^^^^^i}4500

001 L 000780662

003 L HR-ZaNSK

005 L 20120418133442.0

008 L 110928i20102010ci^{^^^^^^|}^^^^^^^^^^hrv^{^^}

035 L ^{\$\$\$}a(HR-ZaNSK)000780662

040 L ^{\$\$\$}aHR-ZaNSK^{\$\$\$}bhrv^{\$\$\$}cHR-ZaNSK^{\$\$\$}eppiak

042 L ^{\$\$\$}acroatica

080 L ^{\$\$\$}a(0.067)^{\$\$\$}2MRF 1998.

24500 L ^{\$\$\$}a[Medvednica].

260 L ^{\$\$\$}aZagreb :^{\$\$\$}bTuristička zajednica,^{\$\$\$}c2010.

300 L ^{\$\$\$}a1 mapa (8 jedinica).

500 L ^{\$\$\$}aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

5208 L ^{\$\$\$}aSadrži razglednice, letke, prospekte i karte Parka prirode Medvednica.

653 5 L ^{\$\$\$}aMedvednica^{\$\$\$}aMedvedgrad^{\$\$\$}aŠpilja Veternica^{\$\$\$}aRudnik Zrinski

653 0 L ^{\$\$\$}aProspekti^{\$\$\$}aLeci

653 2 L ^{\$\$\$}aPark prirode Medvednica

8564 L ^{\$\$\$}3Fotografije dostupne i na internetu^{\$\$\$}u<http://www.pp-medvednica.hr/>.

Zbirni opis - Vizualna građa : projicirana

LDR L 00000n^{gc}a22^{^^^^^^i}4500

001 L 000781007
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120418154727.0
 008 L 110930i19881988ci^|||^|^^^^|^|^snzxx|^
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000781007
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak
 042 L \$\$acroatica
 080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.
 24500 L \$\$a[Dubrovnik, Opatija, Trogir] :\$\$b[dijapozitivi].
 260 L \$\$c1988.
 300 L \$\$a1 mapa (3 jedinice).
 500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.
 5208 L \$\$aSadrži dijapozitive Dubrovnika, Opatije i Trogira.
 653 5 L \$\$aDubrovnik\$\$aOpatija\$\$aTrogir

Zbirni opis - Vizualna građa : dvodimenzionalna grafika koja se ne projicira

LDR L 00000ckc^a2200145^i^4500
 001 L 000711567
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120418161918.0
 008 L 090904i20022006ci^|||^|^^^^|^|^zxx^^
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)714122
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000711567
 040 L \$\$aHR NSK\$\$bhrv\$\$cHR NSK\$\$eppiak
 042 L \$\$acroatica
 080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.
 24500 L \$\$a[Hrvatski gradovi i otoci] :\$\$b[razglednice].
 260 L \$\$a2002-2006.
 300 L \$\$a1 mapa (166 jedinica).
 500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.
 5208 L \$\$aSadrži razglednice hrvatskih gradova, otoka i nacionalnih parkova.
 653 0 L \$\$aHrvatski gradovi i otoci
 653 0 L \$\$aRazglednice
 653 5 L \$\$aBjelovar\$\$aBrač\$\$aSlavonski Brod\$\$aTrogir\$\$aVukovar\$\$aSamobor\$\$aČazma\$\$aDaruvar\$\$aDubrovnik\$\$aLabin\$\$aMljet\$\$aNovi Vinodolski\$\$aPlitvička jezera

Zbirni opis - tekstualna građa

primjer

LDR L 00000nac^a22^^^^^i^4500
 001 L 000780862
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120405091142.0
 008 L 110929i20102012ci^||||^^^^|||^||hrv|^
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000780862
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak
 042 L \$\$acroatica
 080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.

24500 L \$\$\$a[ZagrebDox] :\$\$b[filmski festival].

260 L \$\$\$aZagreb :\$\$bZagrebDox,\$\$c2010-2012.

300 L \$\$\$a1 mapa (6 jedinica).

500 L \$\$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

5208 L \$\$\$aSadrži programe festivala, intervjue i prigodne tekstove o festivalu i pozivnicu.

653 3 L \$\$\$aZagrebDox\$\$\$aMeđunarodni festival dokumentarnog filma (Zagreb)

653 0 L \$\$\$aProgrami\$\$\$aPozivnice

8564 L \$\$\$3Dio sadržaja dostupan i na internetu\$\$uhttp://www.zagrebdox.net/hr/

3.2 Serijske publikacije

primjer 1: serijska publikacija koja više ne izlazi

LDR L 00000cas^a22003017i^4500
 001 L 000586718
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120423104400.0
 008 L 051202d20052006ci^mr^n|^|^^^0^^^b0hrv^^
 0221 L \$\$a1845-8173\$\$230
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)587762
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)451202200
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000586718
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$epiak
 042 L \$\$acroatica
 080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.
 080 L \$\$a(05)\$\$2MRF 1998.
 2101 L \$\$a7 plus\$\$b(Karlov.)
 222 0 L \$\$a7 plus\$\$b(Karlovac)
 24500 L \$\$a7 plus.
 2463 L \$\$aSedam plus
 3620 L \$\$a2005, br.1-[2006?] .
 260 L \$\$aKarlovac :\$\$bSedam,\$\$c2005- [2006?].
 300 L \$\$a1 sv. :\$\$bilustr. u bojama ;\$\$c30 cm.
 310 L \$\$aMjesečno
 500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.
 6530 L \$\$aOglasnici

primjer 2 : časopis koji izlazi kao prilog dnevnih novina

LDR L 00000cas^a22002417i^4500
 001 L 000729796
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120423105439.0
 008 L 100309c20099999ci^mr^p^^|^|^|^|^|^b0hrv^^
 0221 L \$\$a1847-6163\$\$230
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)732404
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000729796
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$epiak
 042 L \$\$acroatica
 080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.
 080 L \$\$a(05)\$\$2MRF 1998.
 080 L \$\$a655.5\$\$2MRF 1998.
 2101 L \$\$aPredlist
 222 0 L \$\$aPredlist
 24500 L \$\$aPredlist :\$\$bAlgoritmov besplatni časopis za promicanje kulture čitanja i kućnu zabavu.
 3620 L \$\$a2009- .
 260 L \$\$aZagreb :\$\$bAlgoritam,\$\$c2009- .

- 300 L \$\$a sv. :\$\$bilustr. u bojama ;\$\$c21 cm.
 310 L \$\$aMjesečno
 500 L \$\$aPrilog uz: Jutarnji list = ISSN 1331-5692
 500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

primjer 3: kalendari kao serijske publikacija

- LDR L 00000nas^a22^^^^7i^4500
 001 L 000747204
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120423100521.0
 008 L 101029c20099999au^ar^^|^5^^0^^|0hrv^^
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000747204
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$epiak
 042 L \$\$acroatica
 080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.
 080 L \$\$a(05)\$\$2MRF 1998.
 24500 L \$\$aHajdenjaki.
 3620 L \$\$a2009- .
 260 L \$\$aDolnja Pula =\$\$aUnterpullendorf :\$\$bFolklorna grupa Hajdenjaki,\$\$c2009- .
 300 L \$\$asv. :\$\$bilustr. u bojama ;\$\$c30 cm.
 310 L \$\$aGodišnje
 500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.
 653 0 L \$\$aKalendari

primjer 4: složene veze-publikacija nastaje spajanjem

- LDR L 00000cas^a22003017i^4500
 001 L 000609687
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120510123002.0
 008 L 060717c20069999ci^ar^^|^r^^0^^b0hrv^^
 022 L \$\$a1846-1573\$\$230
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)610830
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)300717124
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000609687
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$epiak
 042 L \$\$acroatica
 080 L \$\$a061.5\$\$2MRF 1998.
 080 L \$\$a(05)\$\$2MRF 1998.
 080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.
 2101 L \$\$aŽute stranice, Split.-dalm. župan. 020 Dubrov.-neretv. župan.
 222 0 L \$\$aŽute stranice. 021 Splitsko-dalmatinska županija, 020 Dubrovačko-neretvanska županija
 24500 L \$\$aŽute stranice.\$\$p021 Splitsko-dalmatinska županija, 020 Dubrovačko-neretvanska županija
 3620 L \$\$a2006- .
 260 L \$\$aZagreb :\$\$bMTI Telefonski imenik i Žute stranice,\$\$c2006- .
 300 L \$\$a sv. ;\$\$c30 cm.
 310 L \$\$aGodišnje
 580 L \$\$aNastaje spajanjem: Žute stranice. Dubrovačko-neretvanska županija = ISSN 1334-7535 i: Žute stranice.

Splitsko dalmatinska županija = ISSN 1334-7527.

500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

653 0 L \$\$almenici

78014 L \$\$tŽute stranice. Splitsko-dalmatinska županija ...\$\$x1334-7527\$\$w(HR-ZaNSK)000524280

78014 L \$\$tŽute stranice. Dubrovačko-neretvanska županija ...\$\$x1334-7535\$\$w(HR-ZaNSK)000524277

primjer 5: generički naslov

LDR L 00000cas^a22002777ir4500

001 L 000259390

003 L HR-ZaNSK

005 L 20120425151511.0

008 L 000529c20009999ci^mr^^|^|s^^^0^^^b0hrv^^

022 L \$\$z1331-4696

035 L \$\$9(HR-ZaNSK)259652

035 L \$\$9(HR-ZaNSK)400529025

035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000259390

040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak

042 L \$\$acroatica

080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.

080 L \$\$a(05)\$\$2MRF 1998.

24500 L \$\$aMjesečni statistički bilten /\$\$cHrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Bjelovar.

2463 L \$\$aMjesečni statistički bilten (Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Bjelovar)

3620 L \$\$a2000,br.2- .

260 L \$\$aBjelovar :\$\$bHrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Bjelovar,\$\$c2000- .

300 L \$\$a sv. ;\$\$c30 cm.

310 L \$\$aMjesečno

500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

653 0 L \$\$aStatistika

78000 L \$\$tStatistički bilten - Hrvatski zavod za zapošljavanje. Područna služba Bjelovar\$\$w(HR-ZaNSK)000211547

3.3 Omeđena građa

Omeđena građa - tekstualna

primjer 1 :

LDR L 00000nam^^22002057i^4500
 001 L 000752663
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120423131825.0
 008 L 101217s2010^^^^ci^a^^^|^^^^^|0||^||hrv^^
 020 L \$\$a9789533041940
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000752663
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak
 1001 L \$\$aŠimleša, Bruno
 24510 L \$\$aŠkola života :\$\$binspiracijske kartice : knjiga u malom /\$\$cBruno Šimleša.
 260 L \$\$aZagreb :\$\$bV.B.Z.,\$\$c2010.
 300 L \$\$a1 kutija (66 kartica) :\$\$bilustr. u bojama ;\$\$c9×9×3 cm.
 500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
 653 0 L \$\$aDuhovni život

primjer 2 :

LDR L 00000cam^a22002177i^4500
 001 L 000708038
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120423162959.0
 008 L 090720s2009^^^^ci^a^^^|^^^^^|0||^||hrv^^
 020 L \$\$a9789532571387
 035 L \$\$9(HR-ZaNSK)710579
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000708038
 040 L \$\$aHR NSK\$\$bhrv\$\$cHR NSK\$\$eppiak
 080 L \$\$a(0.067)\$\$2MRF 1998.
 1001 L \$\$aVirtue, Doreen
 24510 L \$\$aAnđeli vam govore :\$\$bkarte za proricanje : 44 karte s objašnjenjima /\$\$cDoreen Virtue.
 260 L \$\$aZagreb :\$\$bPlanetopija,\$\$c2009.
 300 L \$\$a1 kutija (1 brošura, 44 karte) :\$\$bilustr. u bojama ;\$\$c10×14×3 cm.
 500 L \$\$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
 653 0 L \$\$aKarte za proricanje

primjer 3

LDR L 00000nam^a22002057i^4500
 001 L 000793396
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120423163934.0
 008 L 120112s2011^^^^ci^a^^^|r^^^^|0||^||hrv^^
 020 L \$\$a9789533242361
 035 L \$\$a(HR-ZaNSK)000793396
 040 L \$\$aHR-ZaNSK\$\$bhrv\$\$cHR-ZaNSK\$\$eppiak

042 L \$acroatica
 080 L \$a(0.067)\$2MRF 1998.
 1001 L \$aBaxter, Nicola
 24510 L \$aVila i čarobna želja /\$napisala Nicola Baxter ; ilustrirala Marina Fedotova; prevela s engleskog Valentina Barić.
 260 L \$aZagreb :\$bZnanje,\$c2011.
 300 L \$a1 sv. :\$bilustr. u bojama ;\$c27 cm.
 4900 L \$aZakorači u 3D pustolovinu
 500 L \$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
 653 0 L \$aSlikovnice
 76018 L \$tZakorači u 3D pustolovinu
 LKR L \$aUP\$b000793040\$INSK01\$mVila i čarobna želja /\$nZakorači u 3D pustolovinu.\$r7600

Omeđena građa - vizualna

primjer 1: dvodimenzionalna grafika koja se ne projicira

LDR L 00000nkm^a22001577i^4500
 001 L 000724856
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120423154345.0
 008 L 100121s2006^^^ci^|||^|^|^|^|^|^|^|^|^zzzxx|^
 020 L \$a9539739136
 035 L \$9(HR-ZaNSK)727453
 035 L \$a(HR-ZaNSK)000724856
 040 L \$aHR-ZaNSK\$bhrv\$cHR-ZaNSK\$Sepiak
 042 L \$acroatica
 080 L \$a(0.067)\$2MRF 1998.
 24500 L \$aSton sa starih razglednica.
 260 L \$aSton :\$bMatica hrvatska, Ogranak Ston,\$c2006.
 300 L \$a1 mapa (21 jedinica) : ;\$c32 cm.
 500 L \$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.
 653 5 L \$aSton
 653 0 L \$aRazglednice

primjer 2 : projicirana građa

LDR L 00000ngm^a22002057i^4500
 001 L 000803397
 003 L HR-ZaNSK
 005 L 20120426153418.0
 008 L 120403s2006^^^ci^|||^|^|^|^|^|^|^|^|^mahrv^^
 035 L \$a(HR-ZaNSK)000803397
 040 L \$aHR-ZaNSK\$bhrv\$cHR-ZaNSK\$Sepiak
 042 L \$acroatica
 080 L \$a(0.067)\$2MRF 1998.
 24500 L \$aVoljeni doktor Martini :\$b[animirani film].
 260 L \$aZagreb :\$bJunior film,\$c2006.
 300 L \$a2 optička diska (DVD) :\$bsa zvukom, u bojama ;\$c12 cm.
 500 L \$aStv. nasl. sa spremnice.

500 L \$ \$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

538 L \$ \$aZahtjevi sustava: PC ; čitač DVD-a.

653 0 L \$ \$aAnimirani filmovi

Omeđena građa - elektronička

primjer : računalna igra

obvezne su napomene o izvoru stvarnog naslova (polje 500) i o zahtjevima sustava (polje 538).

LDR L 00000nmm^a22^7i^4500

001 L 000799458

003 L HR-ZaNSK

005 L 20120423143803.0

007 L co^cga|||||

008 L 120229s2000^ci^q^g^|hrv^

035 L \$ \$a(HR-ZaNSK)000799458

040 L \$ \$aHR-ZaNSK\$bhrv\$cHR-ZaNSK\$epiak

042 L \$ \$acroatica

080 L \$ \$a(0.067)\$2MRF 1998.

24500 L \$ \$aGarfield\$h[Elektronička građa] :\$b učimo od početka : edukativni software za djecu : 3 do 4 god.

260 L \$ \$aZagreb :\$bContinental film,\$c2000.

300 L \$ \$a1 optički disk (CD-ROM) :\$bsa zvukom, u bojama ;\$c12 cm.

538 L \$ \$aZahtjevi sustava: Računalo Intel Pentium 166 MHz ; 16 MB RAM, 50 MB prostora na čvrstom disku ; MS Windows 95 ; DirectX v.6.1. ; grafička kartica (2 MB video RAM), zvučna kartica (DirectX kompatibilna), čitač CD-ROM-a (brzina 16-24)²⁸.

500 L \$ \$aStv. nasl. sa spremnice.

500 L \$ \$aSitni tisak Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

653 0 L \$ \$algra

653 0 L \$ \$aEdukativni softver

653 1 L \$ \$aGarfield

²⁸ Napomena o zahtjevima sustava uvodi se izrazom „Zahtjevi sustava“, a redoslijed podataka je : Naziv modela računala ; Veličina memorije potrebne za otvaranje građe ; Naziv operativnog sustava ; Softver potreban za pristup sadržaju ; Vanjski uređaji. Podaci se odvajaju interpunkcijom točka-zarez.

4. LITERATURA

4.1 Sitni tisak općenito

Andrews, Martin. The stuff of everyday life : a brief introduction to the history and definition of printed ephemera // Art libraries journal. 31, 4(2006), str. 3-8.

Drew, Paul Redmond; Dewe, Michael D. Special collection management : the place of printed ephemera // Library management. 13, 6(1992), str. 8-14.

Makepeace, Chris E. Ephemera : a book on its collection, conservation and use. Aldershot ; Brookfield : Gower, 1985.

Rickards, Maurice. The encyclopedia of ephemera : guide to the fragmentary documents of everyday life for the collector, curator, and historian. London : The British Library, 2000.

Yamada, Liz. What should I do with paper ephemera? : looking after ephemera in a library // Art libraries journal. 31, 4(2006), str. 14-20.

4.2 Zbirni opis

BIBCO core record standards. Dostupno na: <http://www.loc.gov/catdir/pcc/bibco/coreintro.html#7>

Collection-level cataloging guidelines : DCRM Appendix (WG4). Dostupno na: http://www.rbms.info/committees/bibliographic_standards/dcrm/wg4jd030407.pdf

Guidelines for cataloguing collection level records. Dostupno na: <http://www.nla.gov.au/librariesaustralia/training-support/manuals-guides/collection-level-guide/>

Kalčić, Dunja. Zbirni zapisi : (po dokumentaciji Collection-level cataloging, Library of Congress, Washington, D. C.). Ljubljana : ZBDS, Komisija za katalogizacijo, 1997.

Lowther, Stephen. Managing and cataloguing ephemera collections // Art libraries journal. 31, 4(2006), str. 9-13.

Potočnik, Veronika. Drobní tisk kot obvezni izvod v Narodni in univerzitetni knjižnici // Knjižnica 54, 3(2010), str. 53-71.

4.3 Opis serijskih publikacija

Bibliographic formats and standards : online cataloging. Dostupno na: <http://www.oclc.org/us/en/bibformats/en/onlinecataloging/default.shtm#BCGGBAFC>

Conser record requirements fore full, core and minimal level records. Dost upno na: <http://www.loc.gov/acq/conser/recordreq.html#minimal>

ISBD(CR) : Međunarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005.

MARC 21 format for bibliographic data : national level full and minimal requirements. Dostupno na: <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/nlr/>

Pigac Ljubi, Sonja; Zajec, Jasenka. Tiskane serijske publikacije i druga neomeđena građa : priručnik za katalogizaciju u formatu MARC 21. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011. Dostupno na: http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/02/tiskane-serijske-publikacije_final_zadnja.pdf

4.4 Opis omeđenih publikacija

Hodak, Vesna; Blažević, Dorica. Omeđene publikacije, integrirajuća građa i nakladničke cjeline : priručnik za katalogizaciju u bibliografskom formatu MARC 21. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2011. Dostupno na: http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/02/omedene-publikacije_final_zadnja.pdf

IFLA minimal level record <http://archive.ifla.org/VI/3/p1996-1/guid4.htm>

Lambrecht, Jay. Minimal level cataloging by national bibliographic agencies. München [etc.] : Saur, 1998.

MARC 21 format for bibliographic data : national level full and minimal requirements. Dostupno na: <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/nlr/>

